

Azərbaycan Respublikasının
səhiyyə işçilərinə fəxri
adların verilməsi haqqında
Azərbaycan Respublikası
Prezidentinin Sərəncamı

2

Səhiyyə naziri
Oqtay Şirəliyevin
səyyar qəbul
günləri keçirilib

4

Tibb işçiləri
günü qeyd
edildi

2

TİBB

Azərbaycan Respublikası
Səhiyyə Nazirliyi

qəzeti

№ 11-12 (603) 5 iyul 2016-cı il

Qəzet 1991-ci ildən nəşr olunur

www.tibbqazeti.az

17 iyun Tibb işçilərinin peşə bayramıdır!

Əziz tibb işçiləri!

Sizi peşə bayramınız münasibətilə ürəkdən
təbrik edir, sizə möhkəm cansağlığı,
firavanlıq və səadət dolu günlər arzulayırıq!

**Bakıda II Beynəlxalq
transplantoloji
konqres keçirilib**

*Toplantıda orqan və toxumaların
köçürülməsinin aktual problemləri
müzakirə olunub*

12

**Dərmanların içlik
vərəqəsinin yeni standartı**

Son günlərdə 110 addan çox idxal edilən dərman
vasitəsinin qaydalara uyğun olmadığı aşkarlanıb

7

**Böyükkişi Ağayev: «Hər
sağalan xəstə qəlbimizi fərəh
və sevinc hissi ilə doldurur»**

8

Афоризм

*Ни одна специальность не прино-
сит порой столько мрачных пережи-
ваний и потрясений, как врачебная.*

А.П.Чехов

Tel: (994 12) 530 15 15
530 41 67
530 41 68
Faks: (994 12) 530 44 44

ARASH
MEDICAL COMPANY

www.arash.az

Azərbaycan Respublikasının səhiyyə işçilərinə fəxri adların verilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Azərbaycan səhiyyəsinin inkişafındakı xidmətlərinə görə aşağıdakı şəxslərə Azərbaycan Respublikasının fəxri adları verilsin:

«Əməkdar həkim»

Abuzərov Rafiq Mahmud oğlu
Adnayev Sabir Adnayeviç
Ağayev Gündüz Xeyrəddin oğlu
Balakışiyeva Fəxrəndə Kamil qızı
Əliyeva İradə Tofiq qızı
Əliyeva Nigar Ramiz qızı
Hacıyev Tahir İbad oğlu
Hüseynova Edilya Cümşüd qızı

Qarayeva Nailə Ələkbər qızı
Məmmədov Əhəd Süleyman oğlu
Məmmədov Nizami Həsən oğlu
Rəcəbov Fərhad Məzahir oğlu

«Əməkdar müəllim»

Əzizova Svetlana Qəşəmovna
İsmayilov Fuad Nadir oğlu

«Əməkdar tibb işçisi»

Eldarova Kəmalə Seyidqulu qızı
Əliyeva Fazilə Məhəmməd qızı
Hüseynova Könül Kamil qızı
Seyidova Sevdə Mirəli qızı.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti

Bakı şəhəri, 13 iyun 2016-cı il.

S.Q.Həbibovun «Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fəxri diplomu» ilə təltif edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq qərara alıram:

Tibb elminin inkişafındakı xidmətlərinə görə Sabir Qaçay oğlu Həbibov «Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fəxri diplomu» ilə təltif edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti
Bakı şəhəri, 13 iyun 2016-cı il.

Tibb İşçiləri günü qeyd edildi

17 İyun – Tibb İşçilərinin peşə bayramı günündə səhiyyə naziri Oqtay Şirəliyev başda olmaqla Səhiyyə Nazirliyinin rəhbər işçiləri, tibb ictimaiyyətinin nümayəndələri Fəxri Xiyabana gələrək ümummilli lider Heydər Əliyevin xatirəsini ehtiramla yad etdilər, məzarı önünə əklil qoydular.

Görkəmli oftalmoloq alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın da xatirəsi yad edildi, məzarı üzərinə gül dəstələri düzüldü.

Sonra Şəhidlər Xiyabanına gedən tibb işçiləri Azərbaycanın müstəqilliyi uğrunda canlarından keçmiş Vətən övladlarının xatirəsinə ehtiramlarını ifadə edərək, «Əbədi məşəl» abidəsinin önünə əklil qoydular.

Daha sonra tibb işçilərinin peşə bayramı münasibətilə Səhiyyə Nazirliyində kollegiya iclası keçirildi.

Tədbiri giriş sözü ilə açan səhiyyə naziri Oqtay Şirəliyev bütün tibb işçilərini təbrik etdi, onlara çətin və şərəfli peşələrində uğurlar, özlərinə və ailə üzvlərinə uzun ömür, can sağlığı arzuladı.

Nazir artıq 15-ci dəfədir qeyd edilən bu peşə bayramının ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycan səhiyyəsinə hədiyyəsi olduğunu vurğuladı: «Ulu öndərin 2001-ci ildə imzaladığı Sərəncamla Tibb İşçiləri gününün təsis edilməsi onun səhiyyə sahəsində çalışanların əməyinə böyük dəyər vermesini göstərir. Tibb işçilərinin peşə bayramı kimi Azərbaycan Demokratik Respublikasının Səhiyyə Nazirliyinin yaradıldığı gün seçilib. Bu simvolik tarix həm bizim öz keçmişimizə bağlılığımızı, həm də səhiyyəmizin nə qədər uzun, şərəfli inkişaf yolu keçməsinə göstərir».

Dünyada səhiyyəyə göstərilən diqqətin ildən-ilə artdığını, bu sahədə yeni texnologiyaların, müalicə və diaqnostika metodlarının tətbiq olunduğunu deyən O.Şirəliyev nəticədə insanların daha uzun ömür yaşadığını bildirdi.

O qeyd etdi ki, ABŞ-ın səhiyyə sahəsində hesabatına görə, bu ölkənin səhiyyə büdcəsinin 75 faizi xroniki qeyri-infeksiyon xəstəliklərin müalicəsinə sərf olunur: «Bu təkcə ABŞ-ın deyil, Avropa ölkələrinin də problemdir. Qeyd edirəm ki, qısa müddət öncə Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) Avropa regionu üçün hazırladığı yeni proqramla biz də tanış olduq. Bilirsiniz ki, Avropada əhali arasında yaşlı nəslin faiz nisbəti xeyli çoxdur, onlar ancaq xəstəxanalarda müalicə alırlar və buna da çox böyük maliyyə vəsaiti sərf edilir. Ona görə indi təklif irəli sürülür ki, artıq belə xəstələrə evdə tibbi xidmət göstərsin. Avropa ölkələri sovet dövründə ölkəmizdə olan sistemə keçmək istəyir. Sahə terapevti, orta tibb işçiləri lazım olanda xəstəyə gedib evdə baş çəksinlər, tibbi yardım göstərsinlər, sağlamlığına nəzarət etsinlər və s.

Ümumiyyətlə, dünya təcrübəsinə əsaslanaraq deyə bilərik ki, səhiyyənin inkişafı iki istiqamətdə mümkündür. Birincisi maliyyə ilə, sərmayə qoyuluşu ilə bağlıdır. Məsələn, İsveçrədə tanınmış klinikalar şəbəkəsi gələn ildən etibarən səhiyyə sahəsində aparılan tədqiqatlara 23 milyard avro maliyyə vəsaiti ayırır. Bu hətta bir çox ölkələrin büdcəsindən də dəfələrlə artıqdır.

İnkişafın ikinci istiqaməti isə səhiyyə xidmətinin təşkili ilə bağlıdır. Qeyd edirəm ki, il yarım əvvəl Azərbaycanda olan ABŞ-ın Kaliforniya ştatından senatorlar böyük maraqla bizim tibb müəssisələrinə baş çəkmiş, tibb işçiləri ilə, xəstələrlə söhbət etmişdilər.

(Ardı səhifə 3-də)

Azərbaycan Respublikasının səhiyyə işçilərinin «Tərəqqi» medalı ilə təltif edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Azərbaycanda səhiyyə sahəsində səmərəli fəaliyyətlərinə görə aşağıdakı şəxslər «Tərəqqi» medalı ilə təltif edilsinlər:

Babayev Fəriz Kamil oğlu
Cəfərli Əhəd Məmməd oğlu

Hüseynova Zərifə Əzizağa qızı
İsmayılova Südəbə Nəbi qızı
Məcidova Nigar Zahid qızı
Mustafayeva Zəkiyyə Müslüm qızı
Rəhimov İbrahim İslam oğlu.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti
Bakı şəhəri, 13 iyun 2016-cı il.

Azərbaycan Respublikasının Hökuməti ilə Türkiyə Respublikasının Hökuməti arasında səhiyyə və tibb elmi sahəsində əməkdaşlıq haqqında Sazişin təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 17-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Hökuməti ilə Türkiyə Respublikasının Hökuməti arasında səhiyyə və tibb elmi sahəsində əməkdaşlıq haqqında 2016-cı il aprelin 26-da Bakı şəhərində imzalanmış Saziş təsdiq edilsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi bu Fərmanın 1-ci hissəsinə

Səhiyyə Nazirliyi tibb işçilərini təltif etdi

Azərbaycan Respublikasının səhiyyə naziri Oqtay Şirəliyev Tibb İşçiləri günü münasibətilə əməkdaş fərqlənən bir qrup səhiyyə işçisinin təltif edilməsi barədə iki əmr imzalayıb.

Aşağıda adları çəkilən şəxslər əməkdaş xüsusi xidmət və nailiyyətlərinə görə Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin «**Səhiyyə əlaçısı**» döş nişanı ilə təltif ediliblər:

- Abduləlimov Eldar Ruslan oğlu – Respublika Talassemiya Mərkəzinin şöbə müdiri
- Bayramov Bayraməli Süleyman oğlu – Biləsuvar rayonu Nərimankənd Həkim Məntəqəsinin müdiri
- Cəfəreliyev Xəlil Əmir oğlu – Naxçıvan Muxtar Respublikası Babək Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının baş həkimi
- Cəfərova Sevdə Şirin qızı – «Medi Club» MMM-nin direktoru
- Xəlilova Xatirə Səyyaf qızı – Bakı şəhəri 25 nömrəli Şəhər Poliklinikasının baş həkimi
- İsgəndərova Könül Ələsgər qızı – S.İmaməliyev adına Respublika Taun Əleyhinə Stansiyasının laboratoriya müdiri
- İsmayilov Vahid Əvəz oğlu – Göygöl Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının şüa diaqnostikası üzrə həkimi
- İsmizadə Yusif Yahya oğlu – Respublika Endokrinoloji Mərkəzinin direktoru
- Kazımov Seymur Güləhməd oğlu – Azərbaycan Tibb Universitetinin Hərbi tibb fakültəsinin müəllimi
- Qədimov Məhərrəm Baxşəli oğlu – Naxçıvan Muxtar Respublikası Şərur rayon Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzinin direktoru
- Mustafayev İlqar Almas oğlu – Elmi Tədqiqat Ağciyər Xəstəlikləri İnstitutunun bölmə müdiri
- Mustafayev Musa Kamal oğlu – Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Xüsusi Tibb Xidmətinin «Zuğulba» İqamətgahının tibbi xidmət şöbəsinin müdiri
- Məmmədov Mamuka Otarovıç –

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Xüsusi Tibb Xidmətinin sektor müdiri

14. Nəzərova Təranə Karl qızı – Səhiyyə Nazirliyi Tibbi yardımın təşkili şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi

15. Salmanova Gülsüm Salman qızı – Zərdab Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının sahə həkimi-pediatrı

16. Şərifova Leyla Rauf qızı – Bakı şəhəri 5 nömrəli Şəhər Poliklinikasının baş həkimi

17. Şükürov Şaiq Bəhmən oğlu – Füzuli rayonu Horadiz Şəhər Xəstəxanasının baş həkimi

Səhiyyə nazirinin digər əmri ilə əhalinin sağlamlığının qorunması sahəsində qüsursuz və səmərəli fəaliyyətlərinə görə aşağıdakı tibb işçiləri Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin «**Fəxri Fərman**»ı ilə təltif ediliblər:

- Abdullayeva Nəzakət Vəqif qızı – S.İmaməliyev adına Respublika Taun Əleyhinə Stansiyasının laboratoriya müdiri
- Ağayeva Aida Ənvər qızı – Milli Onkologiya Mərkəzinin böyük tibb bacısı
- Bayramova Liya Vladimirovna – Səhiyyə Nazirliyi Səhiyyə obyektləri şəbəkəsinin inkişafının planlaşdırılması şöbəsinin müdir müavini
- Cəfərov Rəqif Cəfər oğlu – Bakı Şəhər Baş Səhiyyə İdarəsinin Maliyyə-iqtisadiyyat sektorunun müdiri
- Əzizov Seyidəzim Əziz oğlu – Akademik M.Mirqasımov adına Respublika Klinik Xəstəxanasının baş əspazı
- Haqverdiyev Bəxtiyar David oğlu – Ağdam Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının baş həkimi
- Qəhrəmanov Fəxrəddin Həsən oğlu – Naxçıvan Muxtar Respublikası Culfa rayonu Saltaq Kənd Həkim Ambulatoriyasının baş həkimi
- Mahmudova Günel Arif qızı – Səhiyyə Nazirliyi Maliyyə-iqtisadiyyat şöbəsinin müdir müavini
- Novruzova Bahar Novruz qızı – Səhiyyə Nazirliyi Maliyyə-iqtisadiyyat şöbəsinin baş mütəxəssis - böyük inspektor.

(Əvvəli səhifə 2-də)

Səfərlərinin sonunda Səhiyyə Nazirliyində bizim millət vəkillərinin iştirakı ilə keçirilən görüşdə senatorların ABŞ-ın tibb xidməti ilə müqayisədə Azərbaycanda tibb xidmətinin təşkilindən ağızdolusu danışması hər kəsə təəccüblü gəldi. Qonaqlar Azərbaycanın hər bir vətəndaşının tibbi xidmətdən yararlanmaq imkanının olmasını yüksək qiymətləndirdilər. Məlum oldu ki, ABŞ-ın bütün dünyada məşhur olan xəstəxanaları, tanınmış klinikaları olsa da, rəsmi rəqəmlərə görə, insanların cəmi 50, qeyri-rəsmi rəqəmlərə görə isə hətta 30-40 faizi bu xidmətdən yararlanırlar.

Bu gün ürəklə deyə bilərik ki, insanların sağlamlığına böyük diqqət ayıran ölkələr arasında Azərbaycan ilk yerlərdən birini tutur. Dövlət başçısı İlham Əliyev Prezident seçildiyi elə ilk ildən insanların sağlamlığının qorunmasını ölkənin prioritet vəzifələrindən biri elan edib.

Hər kəsin yadındadır ki, hələ bir neçə il bundan əvvəl qədr tibb müəssisələrimizin istilik şəbəkəsi, su təchizatı yox idi. Xəstəxanada yatan pasiyentlərə dərman, hətta bint, pambiq, spirt aldırılırdı. Təchizatdan isə heç danışmağa dəyməz. Bakı şəhərinin klinikalarında ən yaxşı halda bir süni tənəffüs aparatı tapılırdı, ikinci xəstəyə lazım olanda isə başqa xəstəxanadan gətirirdilər. Sadə rentgen müayinəsi üçün insanlar rayonlardan Bakıya gəlirdilər.

Bütün bu çatışmazlıqlar, çətinliklər artıq keçmişdə qalıb. Son illər Azərbaycanda 600-ə qədər tibb müəssisəsi tikilib, əsaslı təmir olunub, müasir avadanlıqla təchiz edilib. Rayon tibb müəssisələrinin şəraiti, təchizatı paytaxt xəstəxanalarından geri qalmır. Demək olar ki, hazırda adam başına düşən kompüter tomoqrafi, maqnit rezonans aparatlarının sayına görə ölkəmiz dünyada ilk yerlərdən birini tutur.

Əgər bir neçə il əvvəl – dünyada quş qripinin yayıldığı dövrdə virusun mənşəyini müəyyənəlmək məqsədilə nümunələr İngiltərəyə göndərdikə və xəstənin müalicəsinə başlamaq üçün oradan gələcək cavabı gözləməyə məcbur idikse, bu gün belə problemlərimiz yoxdur. Artıq hər cür imkanları, unikal avadanlıqları olan referens laboratoriyalarımız fəaliyyət göstərir. Vaxtilə toksikoloji şöbəyə xəstə daxil olanda həkimlər zəhərlənmənin səbəbini müəyyənəlmək üçün pasiyenti və onun qohumlarını sorğu-suala tuturdular. İndi isə müasir səviyyədə qurulmuş toksikoloji laboratoriya bütün bu suallara dəqiq cavab verir. Çox mürəkkəb, bahalı ava-

danlıqları olan və yüksək peşəkarlıq tələb edən bu laboratoriyanın əhalinin sağlamlığının qorunması baxımından mühüm əhəmiyyəti var.

Ölkəmizdə təcili və təxirəsalınmaz tibbi yardım xidməti də yenidən qurulub. Rayonlara-

önəmli addım isə ölkəmizdə nikaha daxil olan şəxslərin tibbi müayinədən keçməsi məsələsidir. Ailə həyatı quran şəxslər indi talassemiyaya, İİV infeksiyasına, zöhrəvi xəstəliklərə, hemoqlobinopatiyalara görə müayinə edirlər. Kifayət qə-

lət hesabına dərman, özünə-nəzarət vasitələri və sairə tam təmin olunduğunu bildirdi. Ötən ildən etibarən uşaqlara dərmanın insulin pompası vasitəsilə yeridildiyini, bunun da onları gün ərzində bir neçə dəfə iynə vurmaq əziyyətindən qurtardı-

sanların tələbləri, arzuları da dəyişib – kənddə yaşayanlar dializ üçün rayon mərkəzinə gəlmək istəmərlər, bizim əhali ilə görüşlərimiz zamanı xahiş edirlər ki, kəndlərdə də belə Mərkəzlər açılsın. Onlara böyrək köçürülməsini istəyirlər. İldə təxminən 100 nəfərə qədər şəxsə dövlət hesabına böyrək köçürülür. Azərbaycanda və ya başqa ölkələrdə orqan transplantasiyası əməliyyatı olunan 3 mindən artıq xəstəyə immunodepressantlar dövlət tərəfindən pulsuz verilir».

Nazir Oqtay Şirəliyev ölkəmizdə əvvəllər çarəsiz sayılan bir sıra xəstəliklərin hazırda müalicə edildiyini, o cümlədən qaraciyər transplantasiyası, açıq ürək, süni oynaq əməliyyatları kimi mürəkkəb cərrahi müdaxilələrin müasir səviyyədə, yüksək keyfiyyətlə həyata keçirildiyini də bildirdi. Bu gün Azərbaycanda uşaq kardiocərrahiyyəsi ilə bağlı, demək olar ki, növbə olmadığını dedi. Belə mürəkkəb əməliyyatları həyata keçirmək üçün güclü maddi-texniki baza ilə yanaşı, savadlı mütəxəssislərə ehtiyac olduğunu vurğuladı. Bunu nəzərə alaraq, təhsil sistemində də köklü dəyişikliklərin aparıldığını söylədi: «Artıq bir neçə ildir ki, baza tibb təhsili ilə yanaşı, dar ixtisaslı mütəxəssislərin yetişdirilməsi üçün rezidentura təhsil pilləsi var. Rezidenturada təhsil alan tələbələr bir neçə il qabaqcıl klinikalarda təcübəli mütəxəssislərlə birgə işləmək, onlardan öyrənmək və sonra sərbəst həkim kimi çalışmaq imkanı qazanırlar.

Minlərlə azərbaycanlı həkim xarici ölkələrdə təcrübə keçir. Eyni zamanda, xarici mütəxəssislər məruzələr demək, müalicə və əməliyyatlar həyata keçirmək üçün Azərbaycana gəlirlər. Bütün bunlar dövlətimizin inkişafının, tərəqqisinin, dövlət başçısının insanların sağlamlığına göstərdiyi qayğının nəticəsidir».

Çıxışının sonunda səhiyyə naziri tibb işçilərini peşə bayramı münasibətilə bir daha təbrik etdi, onlara uzun ömür, möhkəm cansağlığı, əmin-amanlıq arzuladı.

Sonra nazir Oqtay Şirəliyev Prezident İlham Əliyevin Sərəncamları ilə «Tərəqqi» medalı, «Əməkdar Həkim», «Əməkdar Müəllim», «Əməkdar Tibb İşçisi» fəxri adları ilə təltif edilən səhiyyə işçilərinin mükafatlarını təqdim etdi.

Səhiyyə Nazirliyinin əmrləri ilə «Səhiyyə əlaçısı» döş nişanı ilə, «Fəxri fərman»la təltif edilən tibb işçilərinin də mükafatları sahiblərinə təqdim olundu.

Ü.FƏRZƏLİYEV

rası şəxslərdə xüsusi təcili tibbi yardım məntəqələri yaradılıb ki, bu da nəqliyyat hadisələri zamanı vaxt itkisinə yol verilməsinin qarşısını alır.

Bütün bunlar son bir neçə ildə görülmə işlərdir».

O.Şirəliyev səhiyyənin ayrı-ayrı sahələri üzrə qəbul olunmuş, ölkə üçün çox böyük əhəmiyyət daşıyan dövlət proqramlarının yerinə yetirildiyini də diqqətə çatdırdı. Bildirdi ki, irsi qan xəstəlikləri ilə mübarizədə ciddi irəliləyişlər əldə edilib: «Bilirsiniz ki, talassemiya Azərbaycan üçün aktual problem idi. Aran rayonlarında əhalinin 7-10 faizində talassemiya xəstəliyi mövcuddur və həmin insanlar, xüsusən də uşaqlar ölümə məhkum idilər. Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü və iştirakı ilə bir neçə il öncə Respublika Talassemiya Mərkəzinin yaradılması belə xəstələrin müalicə imkanlarını genişləndirib. Mərkəzə il ərzində 20 minə qədər müraciət olur. Hazırda 3000 uşaq orada daimi müalicə alır.

Bu Mərkəzdə ancaq yüksək inkişaf etmiş ölkələrdə icra edilən çox bahalı sümük iliyi transplantasiyası əməliyyatları dövlət hesabına həyata keçirilir. Artıq 30 uşağa sümük iliyi köçürülüb. Böyük fərah hissi ilə deməliyəm ki, bir ay əvvəl Azərbaycan yalnız bu sahədə uğurlu əməliyyatlar həyata keçirən az sayda dövlətlərin qəbul olunduğu Avropa Donor Bankına qəbul edilib.

Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə atılan daha bir

dər mürəkkəb proses olsa da, qısa vaxt ərzində Bakı şəhəri ilə yanaşı, bütün regionlarda nikaha girənlərin tibbi müayinəsinin təşkilinə nail olmuşuq. Əfsuslar olsun ki, müayinədən keçənlərin təxminən 7 faizində irsi qan xəstəlikləri aşkarlanıb. Ancaq bu müayinələr həm aşkar olunan xəstəliklərlə mübarizədə, həm də gələcəkdə doğulacaq körpələrin sağlamlığı ilə bağlı ciddi irəliləyişlərə nail olmağa imkan verir».

Təkcə irsi qan xəstəlikləri üzrə deyil, səhiyyə sahəsində həyata keçirilən bütün dövlət proqramlarının artıq öz bəhrəsini verdiyini vurğulayan nazir, ana və uşaqların sağlamlığının da daim diqqət mərkəzində olduğunu dedi: «Ana ölümü göstəricisi 34,2-dən 14,4-ə düşüb. Bu bizim üçün çox yüksək göstəricidir. Amma yenə də daha yaxşı nəticələr üçün çalışmalıyıq.

Qeyd edim ki, ana və uşaq sağlamlığı ilə bağlı ötən ildən etibarən beynəlxalq səhiyyə təşkilatlarının tövsiyələrinə uyğun olaraq, diridoğulmanın yeni meyarlarına keçilib. Əvvəllər çəkisi 1000 qramdan az olan uşaqlar diridoğulmuş kimi qeydiyyata alınmırdısa, indi kütləsi 500 qramdan artıq bütün körpələr diridoğulmuş sayılır, onlara tam həcmli tibbi yardım göstərilir. Tibb işçilərimizin səyi nəticəsində onların təxminən 40 faizə qədərini xilas etmək mümkün olur. Bu isə hətta Avropa üçün də çox yüksək göstəricidir».

Səhiyyə naziri hazırda 300 minə qədər şəkərli diabet xəstəsinin bu sahədə qəbul olunmuş proqram çərçivəsində döv-

ğımı, həyat keyfiyyətlərini yaxşılaşdırdığını dedi.

O.Şirəliyev immunlaşma proqramının Azərbaycan üçün əhəmiyyətindən də danışdı: «Bu gün ölkəmizdə yoluxucu xəstəliklərlə mübarizə və profilaktika sahəsində aparılan tədbirlər epidemioloji sabitliyi qorumağa imkan verir. Hazırda Avropa ölkələrində olduğu kimi, Azərbaycanda da uşaqlara 11 peyvənd tətbiq olunur. Bunun nəticəsidir ki, vaxtilə poliomielitə endemik zona olan Azərbaycan indi ÜST-nin sertifikatı ilə poliomielitdən azad zona kimi müəyyən edilib. Digər idarə olunan infeksiyalar – parotit, göyöskürək, məxmərək və s. isə nadir hallarda aşkarlanır. Ötən ildən etibarən malyariya ölkəmizdə ilk dəfə praktiki olaraq ləğv olunub».

Xroniki böyrək çatışmazlığından əziyyət çəkən insanların problemlərinin həlli üçün şəhər və rayonlarda 34 hemodializ mərkəzinin yaradıldığını diqqətə çatdıran nazir həmin mərkəzlərdə 3 minə qədər xəstənin hemodializ seansları, müvafiq dərman vasitələri ilə pulsuz təmin olunduğunu bildirdi: «Bir neçə il öncəyə qədər ölkəmizdə cəmi bir dializ mərkəzi var idi, o da ödənişli fəaliyyət göstərirdi. İnsanlar həftədə 3 dəfə hemodializ seansına gəlmək üçün hətta bəzən evlərini satmalı olurdular. Xroniki böyrək çatışmazlığı olan xəstələrin əksəriyyəti ölümə məhkum idi. Bu gün isə tək paytaxtda deyil, artıq bölgələrdə də dializ mərkəzləri var, xəstələr bunun üçün Bakıya gəlmək məcburiyyətindən azad olublar. İndi in-

Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin iclası keçirilib

Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin növbəti iclasında komitə sədri Əhliman Əmiraslanov əvvəlcə gündəlikdəki «Dərman vasitələri haqqında» Qanunda edilən

dəyişikliklərlə bağlı məlumat verib. O vurğulayıb ki, ölkəmizdə son vaxtlar dərman vasitələrinin keyfiyyətinin artırılması, qiymətlərinin tənzimlənməsi, dərman idxalı sahəsində mövcud olan problemlərin aradan qaldırılması üzrə xeyli iş görüldü. Əvvəllər dərman bazarında pərakəndəlik hökm sürdüyünü, eyniadlı dərman vasitələrinin hər aptekdə fərqli qiymətə satıldığını söyləyən Ə.Əmiraslanov son vaxtlar bu sahədə aparılan təkmilləşdirmə işləri və islahatlar sayəsində qiymətlərin nəzərəcarpacaq dərəcədə nizama salındığını deyib: «Dövlət başçısı İlham Əliyevin xüsusi tapşırığı ilə Tarif Şurası dərman preparatlarının qiymətini tənzimləyir. Bu baxımdan «Dərman vasitələri haqqında» Qanuna müəyyən dəyişikliklərin edilməsi zəruridir. Təklif olunan dəyişikliklər təsdiq olunan qiymətlərə nəzarəti təmin etmək və bu sahədə məsuliyyəti gücləndirmək məqsədi daşıyır».

Komitə sədri eyni məqsədlə Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətlər Məcəlləsinə də müvafiq dəyişikliklərin təklif edildiyini bildirib. Məcəlləyə təklif olunan dəyişikliklərə əsasən, keyfiyyətsiz, normativ texniki sənədlərin tələblərinə cavab verməyən, məhsulu məlum olmayan, yararlılıq müddəti bitən, dövlət qeydiyyatı tələb olunan, lakin qeydiyyatdan keçməmiş dərman vasitələrinin bilərəkdən satışı, satış məqsədilə saxlanması və idxalı həyata keçirilərsə, vəzifəli şəxslər 1500 manatdan 2000 manatadək, hüquqi şəxslər 5000 manatdan 7000 manatadək məbləğdə cərimə ediləcəklər.

Müzakirələr zamanı deputatlar Musa Quliyev, Kəmaləddin Qafarov, Qənirə Paşayeva, Məlahət İbrahimqızı, İlham Məmmədov, Sədaqət Vəliyeva hər iki sənədlə bağlı yeni təkliflərini səsləndiriblər. Tarif Şurasının, Səhiyyə və İqtisadiyyat nazirliklərinin nümayəndələri komitə üzvlərini maraqlandıran sualları cavablandırıblar.

Sonda hər iki qanun layihəsi müəyyən boşluqların aradan qaldırılması şərti ilə Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə edilib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tapşırıq və tövsiyələrinə əsasən, dövlət orqanlarının rəhbərləri bölgələrdə vətəndaşların qəbulunu davam etdirirlər.

Səyyar qəbul günləri cədvəlinə uyğun olaraq, səhiyyə naziri Oqtay Şirəliyev İsmayıl Rayon Mərkəzi Xəstəxanasında vətəndaşlarla görüşüb.

Qəbul zamanı İsmayıl, Şamaxı, Qobustan və Qəbələ rayonlarında yaşayan 17 vətəndaş sağlamlıq problemləri, işlə təminat və s. məsələlərə bağlı müraciət edib.

Səhiyyə nazirinin Biləsuvar Rayon Mərkəzi Xəstəxanasında keçirilən digər səyyar qəbul günündə Biləsuvar, Cəlilabad, Salyan və Neftçala rayonlarında yaşayan 16 vətəndaşın müraciətlərinə baxılıb.

Səhiyyə nazirinin səyyar qəbul günləri keçirilib

Hər iki qəbulda qaldırılan məsələlər Nazirliyin müvafiq qurumlarının əməkdaşlarının iştirakı ilə araşdırılıb. Onların bəziləri yerində həllini tapıb, digərləri ilə bağlı müvafiq göstərişlər verilib.

fiq göstərişlər verilib.

Nazirliyin səlahiyyətlərinə aid olmayan məsələlər aidiyyətli qurumlara çatdırılmaq üçün qeydiyyatla alınıb və nəzarətə götürülüb.

Səhiyyə qanunvericiliyinə dəyişikliklər olundu

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Milli Məclisin qərarı ilə qəbul edilmiş ««Sanitariya-epidemioloji salamatlıq haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə» Qanunu imzalayıb.

Dəyişikliklərə əsasən, həmin Qanunun 36-cı maddəsinə aşağıdakı məzmununda dördüncü hissə əlavə edilib: «Şikayət verildiyi hallarda, barəsində şikayət olunan hərəkətin dayandırılması ilə bağlı məsələyə, maraqlı şəxsin özəsinə əsasən və ya xidməti vəzifəsinə görə şikayət instansiyasının öz təşəbbüsü ilə, şikayət instansiyası tərəfindən dərhal baxılır və bu barədə müvafiq qərar qəbul edilir».

rədə müvafiq qərar qəbul edilir».

Həmçinin həmin maddənin 3-cü hissəsində yeni əlavələrə uyğun müvafiq dəyişiklik olunub.

Dövlət başçısı «Sanitariya-epidemioloji salamatlıq haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə» Qanunun tətbiqi haqqında Sərəncam da imzalayıb.

Prezident İlham Əliyevin daha bir Fərmanı ilə «Tibbi sığorta haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə» Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il 30 dekabr tarixli 241 nömrəli Fərmanına dəyişiklik edilib və onun 2-ci hissəsinin dördüncü abzasından «6-cı maddəsinin ikinci hissəsinin beşinci abzasında və» sözləri çıxarılıb.

Gələcəyin həkimləri universitet həyatı ilə vidalaşıblar

«Gülüstən» sarayında Azərbaycan Tibb Universitetinin (ATU) tələbələrinin «Məzun günü» keçirilib. Tədbirdə Milli Məclisin deputatları, tanınmış ictimai-siyasi xadimlər, səhiyyə işçiləri və digər qonaqlar iştirak ediblər.

Səhiyyə naziri Oqtay Şirəliyev təntənəli mərasimdə təbrik nitqi ilə çıxış edərək, «Məzun günü»nün gələcəyin həkimlərinin yaddaşında gözəl bir gün kimi qalacağını bildirib: «Həyatınızın ən yaddaqalan dövrü – tələbəlik illəri bitir, özünüz seçdiyiniz sevimli sənətlə məşğul olmaq üçün sərbəst həyata addım atırsınız. Hər kəs üçün seçdiyi sənət, peşə maraqlıdır. Amma həkim

diplomunu almaq daha məsuliyyətli və çətin bir sənətdir. Çünki insanlar həkimlərə sağlamlıqlarını, çox vaxt isə hətta həyatlarını etibar edirlər».

Nazir Azərbaycanca dövlət tərəfindən səhiyyə sahəsinə həmişə xüsusi diqqət yetirildiyini vurğulayıb: «Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə yüzlərlə yeni xəstəxanalar, tibb müəssisələri, o cümlədən tədris klinikaları tikilib, bu müəssisələr unikal avadanlıqlarla təchiz olunub. Bu gün bizim həkimlər Avropada və digər ölkələrdə keçirilən müxtəlif simpoziumlarda, tədbirlərdə iştirak edirlər». O, gənclərə tibb sahəsindəki görkəmli alimlərimiz və mütəxəssislərimizin təcrübəsindən yararlanmağı tövsiyə edib. «Siz bu gün böyük həkim

ailəsinə qoşulursunuz. Seçdiyiniz sənət bəzən ağır, çətin olacaq, amma daim xeyirxah olacaq. Sənətdə addımlarınız uğurlu olsun», - deyərək O.Şirəliyev məzunları təbrik edib.

Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri Əhliman Əmiraslanov isə ATU-nun yüksək ixtisaslı mütəxəssis hazırlığında əldə etdiyi uğurların təməlinin 86 il bundan öncə qoyulduğunu deyib, universitetin müasir klinikalarının yaradılmasında ümummilli lider Heydər Əliyevin xidmətlərini xatırladı.

Universitetin rektoru, professor Gəray Gəraybəyli gələcəyin həkimlərinə tutduqları bu müqəddəs peşə yolunda uğurlar arzulayıb. Qeyd olunub ki, bu il Azərbaycan Tibb Universitetini

962 nəfər bitirir. Onlardan 71 nəfəri ATU-nun Hərbi tibb fakültəsinin məzununu, 83 nəfəri əczaçı-bakalavrdır. Builki məzunlar arasında 50 nəfər hərbi fərdşer də var. Məzunların 84 nəfəri xarici ölkə vətəndaşıdır. ATU-nu fərqlənmə diplomu ilə bitirən 10 nəfərdən 3-ü Prezident təqaüddəndir. Hazırda ATU-da 661 nəfər xarici ölkə vətəndaşı təhsil alır. Onlar 22 xarici ölkəni təmsil edirlər.

Universitetin hazırlıq kursunda 175 müdaxim təhsil alır.

Sonra məzunlar Hippokrat andı içiblər. Onlar xalqımızın sağlamlığının keşiyində ləyaqətlə duracaqlarına söz veriblər.

Tədbir tanınmış sənət adamlarının çıxışı ilə davam edib. ATU-nun tələbələri də sənətçilərlə eyni səhnəni bölüşüblər. Universitetin Hərbi tibb fakültəsinin tələbələri vətənpərvərlik ruhunda mahnılar ifa ediblər.

BAŞ SPONSOR:

Sağlam gələcək - bizimlə gələcək!

Azərbaycan, Bakı-Az1116, 7-ci mkr. Abay Kunanbayev küç. Tel.: (+99412) 5633717, 5629499
Faks: (+99412) 5633425 E-mail: hbcoltd@ultel.net Web: www.hb-med.com

«Tibb qəzeti» redaksiyası tel: (012) 596-06-61

Rezidentlər üçün laparoskopik cərrahiyyə üzrə təlim keçirilib

Səhiyyə Nazirliyinin Təşəbbüsü ilə Əziz Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunda (ADHTİ) rezidentlər üçün laparoskopik cərrahiyyə üzrə təlim təşkil olunub.

Tədbiri giriş sözü ilə açan ADHTİ-nin rektoru, professor Nazim Qasimov cərrahiyyədə laparoskopik diaqnostika və müalicə metodlarının üstünlüklərindən danışdı. Son illərdə Səhiyyə Nazirliyinin bu metodikaları yüksək səviyyədə mənimsəmiş kadrların hazırlanmasını vacib vəzifə kimi qarşıya qoyduğunu söyləyən N.Qasimov indiyədək 100-dən çox müdavinin ADHTİ-də laparoskopiyaya üzrə kurslarda iştirak etdiyini və həmin əməliyyatların aparılması texnikasını öyrəndiyini bildirib: «Hazırladığımız hə-

kim-mütəxəssislər yerlərdə bu tip əməliyyatları müvəffəqiyyətlə yerinə yetirirlər. Onlar laparoskopik metodları xarici ölkələrdə deyil, məhz ADHTİ-nin bazasında, son üç ildə təşkil olunmuş ixtisasartırma kursları və treninqlər vasitəsilə mənimsəyiblər. Ümumi cərrahiyyə ixtisası üzrə təhsil alan rezidentlər üçün keçirdiyimiz laparoskopik cərrahiyyə üzrə bu təlim də tələbatın böyük olduğu nəzərə alınaraq təşkil edilib».

Təlim öz işini plenar iclaslarla davam etdirib. «İxtisaslaşmış cərrahiyyədə laparoskopiyanın yeri və perspektivləri», «Laparoskopik cərrahiyyənin dünəni, bu günü və sabahı: reallıqlar və perspektivlər», «Urologiyada laparoskopiyanın yeri» mövzularında məruzələr dinlənilib, suallar cavablandırılıb.

Sonra təlim iştirakçıları üçün laparoskopik cərrahiyyə

yənin əsasları üzrə təcrübəli məşğələlər təşkil olunub. Cərrahi texnikalar haqqında məlumat alan rezidentlər müayajların üzərində və simulyatorlarda laparoskopik alətlərin köməyi ilə cərrahi əməliyyatlar aparıblar. Növbəti günlərdə təlim iştirakçıları laparoskopik cərrahiyyənin aktual məsələlərinə dair açıq müəhazirələri və video-müəhazirələri dinləyiblər. Onlara həmçinin canlı əməliyyatlar da nümayiş olunub.

Təlimin özəlliyi həm də onda olub ki, rezidentlərlə yanaşı, eyni zamanda, təlimçilər (moderator və instruktorlar) üçün də təlim proqramı hazırlanıb və onlara da xüsusi hazırlıq məşğələləri keçilib.

Sonda xüsusi hazırlanmış metodla təlimçilərin təlim və didaktiv qabiliyyətləri qiymətləndirilib. Eyni zamanda, rezidentlərin təcrübəli vərdisləri və nəzəri baza biliklərinin səviyyəsi də müəyyən edilib. İştirakçılara müvafiq sertifikatlar təqdim olunub.

Uşaqlara göstərilən tibbi xidmət yüksək səviyyədə təşkil olunub

Azərbaycanda uşaq əhəlisinə yüksək səviyyədə səhiyyə xidməti göstərilməsi üçün yerli səhiyyə müəssisələri və elmi tədqiqat institutları fəaliyyət göstərir.

K.Fərəcova adına Elmi Tədqiqat Pediatriya İnstitutuna 2015-ci il ərzində müxtəlif dərəcəli sağlamlıq problemləri olan 9099, 2016-cı ilin birinci yarımilliyində isə 4 500 uşaq gətirilib. Həmçinin ötən il ərzində Konsultativ poliklinika şöbəsində 21 761, bu ilin ilk 6 ayında isə 10530 uşaq müayinədən keçirilib.

Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş «Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında Dövlət Proqramı»nın icrası məqsədi ilə 2016-cı ildə İnstitutun əməkdaşları müxtəlif bölgələrdə eza miyyətdə olublar. Həkimlərdən ibarət 15 qrup bölgələr üzrə 39 rayona ezam edilib. Proqramın icrası məqsədilə Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən ra-

yon mərkəzi xəstəxanaları qarşısında çox mühüm vəzifələr qoyulub və onların uğurla yerinə yetirilməsi yolları göstərilib. Yerlərdə müvafiq sənədlərin olması yoxlanılıb, dispanserizasiya planına uyğun olaraq aparılan müayinə və müalicə tədbirləri haqqında məlumatların uşaqların dispanser müşahidə kartında əksini tapması və «Elektron sağlamlıq kartı»nın yaradılması araşdırılıb. Sağlamlıq imkanları məhdud olan, həmçinin cəzaçəkən müəssisələrində olan, valideynlərini itirmiş və ya valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların siyahısı dəqiqləşdirilib.

İnstitutun əməkdaşları ötən il ərzində bir sıra beynəlxalq tədbirlərdə iştirak edib, Sankt-Peterburqda qızılca, məxmərəyin diaqnostikası və eliminasiyası üzrə toplantıda, Tbilisidə innovasiyalara dair tibbi forumda, Bakıda xarici mütəxəssislərin iştirakı ilə neonatal xidmətlə bağlı seminar-da, Tokioda ana və uşaq sağlamlığının mühafizəsi üzrə konfransda məruzələrlə çıxış ediblər.

Rayon xəstəxanaları ən müasir avadanlıqlarla təmin olunub

Səhiyyə Nazirliyi Göyçay, Ağdaş və Ucar rayonlarındakı tibb müəssisələrində jurnalistlər üçün tur təşkil edib.

Tədbir regionlardakı tibb müəssisələrində yaradılmış şərait, görülən işlər və əldə olunmuş nailiyyətlər barədə ictimaiyyət nümayəndələrini məlumatlandırmaq məqsədi daşıyır.

Mətbuat nümayəndələri tibb müəssisələrində yaradılan şəraitlə yaxından tanış olublar, həkim və pasiyentlərlə söhbət ediblər. Jurnalistlərə məlumat verilib ki, son 10 ildə Azərbaycanda yeni tikilən və ya əsaslı təmir olunan 600-ə yaxın səhiyyə müəssisəsi müasir avadanlıqlarla təchiz edilərək istifadəyə verilib. Səhiyyə sektoruna xüsusi diqqət ayıran Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev böyük səhiyyə ocaqlarının, mərkəzi rayon xəstəxanalarının açılışında şəxsən iştirak edir və öz xeyir-duasını verir.

Bu gün ölkəmizdə regionların inkişafı uğurla həyata keçirilən davamlı sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasının mühüm tərkib hissəsidir. Bu strategiyanın icrası sayəsində hazırda bölgələrdə fəaliyyət göstərən tibb müəssisələri də yüksək səviyyədə avadanlıqla, dərman preparatları və sərfiyyat materialları ilə tam təmin olunub. Tibb müəssisələrinin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi üzrə

işlər davam etdirilir.

Göyçay rayonunda olan mediatur iştirakçılarına məlumat verilib ki, əsaslı təmir və yenidənqurma işlərindən sonra 2015-ci ildə istifadəyə verilən Göyçay Rayon Mər-

kəzi Xəstəxanasına və poliklinikaya gün ərzində 1000-dən çox insan müraciət edir. Pasiyentlər bu tibb müəssisələrinə əsasən tənəffüs orqanlarında yaranan problemlər, ürək xəstəlikləri və şəkərlə bağlı üz tuturlar. Qonşu rayonlardan da xəstəxanaya müraciət edənlər olur. Xəstəxana ən müasir tibbi avadanlıq və ləvazimatlarla təmin olunub. Laboratoriya analizlərin dəqiq aparılması üçün zəruri avadanlıqla təchiz edilib. Xəstəxana binası əsas, yoluxucu xəstəliklər və digər korpuslardan ibarətdir. Müalicə korpusunda qəbul, şüa-diaqnostika, rent-

gen, kompüter tomoqrafiyası, ginekologiya, urologiya, travmatologiya, terapiya, anesteziologiya-reanimasiya şöbələri, cərrahi əməliyyat bloku və laboratoriya sakinlərə tibbi xidmət göstərir.

Sonra Ağdaşa gələn jurnalistlərə bildirilib ki, bu rayonun 100 çarpayılıq Mərkəzi Xəstəxanası 2011-ci ildə istifadəyə verilib. Səhiyyə ocağı qəbul, təcili təxirəsalınmaz tibbi yardım, 60 yerlik hemodializ, diaqnostika, anesteziologiya və reanimasiya, cərrahiyyə, konsultativ poliklinika şöbələrindən, klinik laboratoriya və yardımçı binalardan ibarətdir. Təxminən 105 min yerli sakinə və 3400 məcburi köçkünə xidmət göstərən xəstəxanada müasir tibb avadanlıqları quraşdırılıb. Təcili yardım şöbəsinin özündə ayrıca reanimasiya və əməliyyat otaqları fəaliyyət göstərir. Tibb müəssisəsində ilk dəfə istifadəyə verilən hemodializ şöbəsinin imkanlarından yerli əhali ilə yanaşı, Mingəçevir şəhərinin, Yevlax, Goranboy, Zərdab, Göyçay və Ucar rayonlarının dializ qəbul edən xəstələri də yararlanırlar. Hazırda 61 xəstə hemodializ qəbul edir.

Ucar Rayon Mərkəzi Xəstəxanasında isə tur iştirakçılarına məlumat verilib ki, 110 çarpayılıq səhiyyə ocağında cərrahiyyə, terapiya, pediatriya, ginekologiya, reanimatologiya, diaqnostika, fizioterapiya şöbələri, konsultativ poliklinika, perinatal mərkəz, laboratoriya, təcili tibbi yardım stansiyası var. Bura tibbin ən son nailiyyətləri olan avadanlıq və cihazlarla təchiz olunub.

Rayon mərkəzi xəstəxanalarında mediatur

KİV nümayəndələrinin Azərbaycanın müxtəlif bölgələrindəki tibb müəssisələrinin fəaliyyəti ilə tanış olması üçün mediaturların təşkili davam edir. Bu dəfə jurnalistlər Balakən, Oğuz və Şəki rayonlarının mərkəzi xəstəxanalarında olublar.

Oğuz Rayon Mərkəzi Xəstəxanası (RMX) ilə tanışlıq zamanı məlumat verilib ki, 2009-cu ildə istifadəyə verilən bu tibb ocağına gün ərzində təxminən 100-120 xəstə müraciət edir. Hər cür şərait yaradılmış, dərman təminatı yüksək səviyyədə olan xəstəxanada rentgen, flüorograf aparatı, USM, exokardiografiya, laboratoriya və digər xidmətlər var. Bildirilib ki, Oğuz turizm zonası olduğu üçün xəstəxanaya əcnəbi vətəndaşlar da müraciət edirlər.

Daha sonra Balakən RMX-da olan media nümayəndələrinə məlumat verilib ki, 2011-ci ildən əhalinin istifadəsində olan xəstəxanada 15 şöbə fəaliyyət göstərir. Bütün ixtisaslar üzrə kadrlarla təmin edilən tibb müəssisəsində 148 həkim, 504 orta tibb işçisi çalışır. Bildirilib ki, Balakənin iqlimi və suyu

burada ağciyər, onurğa və revmatizm xəstəliklərinə, stomatoloji xəstəliklərə meyilliliyi şərtləndirir, müraciətlərin çoxu məhz bu xəstəliklər üzrədir.

Mediaturun son ünvanı Şəki RMX olub. Bildirilib ki, 100 çarpayılıq tibb müəssisəsi 2011-ci ilin noyabrında istifadəyə verilib. Burada təcili tibbi yardım, reanimasiya, iki cərrahiyyə, onkoloji xəstəliklər, göz xəstəlikləri, diaqnostika, laboratoriya, hemodializ və poliklinika şöbələri fəaliyyət göstərir. Xəstəxanada tibb elminin ən son nailiyyətlərinə əsaslanan hemodializ, anesteziya və laboratoriya avadanlığı, 4D ultrasəs müayinəsi, rentgenoqrafiya, kompüter tomoqrafiyası, süni nəfəs aparatları quraşdırılıb. Hemodializ şöbəsində 40-a yaxın xəstəyə tibbi xidmət göstərilir. Şəki RMX-da bu şöbənin yaradılması xəstələri və onların yaxınlarını hemodializ seansları üçün Bakıya, yaxud digər rayonlardakı diaqnostika mərkəzlərinə getmək əziyyətidən xilas edib. Xəstəxanada 450-yə yaxın həkim, o cümlədən xarici ölkələrdə hazırlıq kursları keçmiş tibb işçiləri çalışır.

BAŞ SPONSOR:

Sağlam gələcək - bizimlə gələcək!

Azərbaycan, Bakı-Az1116, 7-ci mkr. Abay Kunanbayev küç. Tel.: (+99412) 5633717, 5629499
Faks: (+99412) 5633425 E-mail: hbcoltd@ultel.net Web: www.hb-med.com

«Tibb qəzeti» redaksiyası tel: (012) 596-06-61

Bu il ilan, əqrəb və qaraqurd sancmasından ölən olmayıb

«Son beş ayda Kliniki Tibbi Mərkəzin (KTM) Toksikologiya şöbəsinə qida zəhərlənmələri ilə bağlı 60 müraciət daxil olub. Bunlardan 35-ə yaxını yüngül, qalanları orta və ağır qida zəhərlənməsi olub. Kimyəvi zəhərlənmələr arasında isə sirkə turşusundan zəhərlənmələr üstünlük təşkil edib – hər ay bu diaqnozla 10-15 xəstə klinikaya daxil olub. Onların da 80-90%-i ağır və ya kəskin ağır vəziyyətdə olanlardır. Ölüm halları da məhz sirkə turşusu ilə zəhərlənmələrdə qeydə alınıb». Bu haqda KTM-in Toksikologiya şöbəsinin müdiri Azər Maqsudov mətbuat konfransında məlumat verdi.

Sirkə turşusundan zəhərlənmə hallarının böyük problem olduğunu söyləyən şöbə müdiri bunu nəzərə alaraq, həmin məhlulun faizinin azaldılması ilə bağlı əlaqədar qurumlara dəfələrlə müraciət etdiklərini bildirdi: «Əvvəllər sirkə turşusu 85-90%-lik istehsal edilirdisə, indi bu göstərici bir qədər azaldılıb və 75%-dir. Bununla belə, sirkə turşusundan zəhərlənmə ilə əlaqəli ölüm faizi hələ də çoxdur».

A.Maqsudov fevral ayında Azərbaycanda baş verən ikinci devalvasiyadan sonra sirkə turşusu içərək özünə qəsd edənlərin sayında artım müşahidə olunduğunu da vurğuladı. O, fevral ayında banklara borcu olan 6 nəfərin sirkə turşusu zəhərlənməsi ilə xəstəxanaya gətirildiyini, onlardan ikisinin həyatını xilas etməyin

mümkün olmadığını bildirdi. Mart ayında isə eyni səbəblə 8 nəfərin şöbəyə daxil olduğunu dedi. Aprel ayından etibarən isə belə xarakterli müraciətlərin sayının azaldığını, iki ay ərzində ümumilikdə bu hal-la bağlı 4 nəfərin xəstəxanaya gətirildiyi-

ni diqqətə çatdırdı.

A.Maqsudov bildirdi ki, bu ilin aprel-may aylarında ilan sancması ilə bağlı Toksikologiya şöbəsinə 24 müraciət daxil olub: «Onlardan 14-ü şöbəyə qəbul edilib, qalanına ambulator yardım göstərilib. Xəstələrdən 4 nəfəri ağır vəziyyətdə gətirilsə də, müalicədən sonra yaxşılaşaraq evə yazılıb. İlan sancmasından ölüm qeydə alınmayıb. İlansancma halları daha çox Bakı-ətrafı kəndlərdə, habelə Şamaxı, Ağsu, Qəbələ, Şəmkir, Tovuz rayonlarında, cənub və aran bölgələrində qeydə alınıb. Bakıda əsasən daş karxanalarında işləyən şəxslər ilan sancmalarına məruz qalıb. Onu da qeyd edim ki, Azərbaycanın bütün tibb müəssisələri ilan zəhərinə qarşı zərər dərəcəsi tam təmin edilib.

Son 2 ayda iki nəfəri əqrəb sancıb, 2 müraciət isə qaraqurd zəhərlənməsi ilə bağlı olub. Əqrəb və qaraqurd sancmasın-

dan ölüm hadisəsi baş verməyib».

Mətbuat konfransında şöbə müdiri zəhərlənmə ilə bağlı ötən ilin statistik göstəricilərini də səsləndirdi: «2015-ci ildə şöbəmizə 2 462 xəstə qəbul olunub. Bu göstərici 2014-cü illə müqayisədə 27 nəfər çoxdur. Xəstələr arasında qəsdlə olmayan məişət zəhərlənmələri 1432 nəfər, özünəqəsd xarakterli zəhərlənmələr isə 1030 nəfər təşkil edib. Daxil olan xəstələrin əsas qrupu – 823 nəfər «dərman zəhərlənməsi» diaqnozu ilə qəbul edilənlərdir. «Dəm qazı və digər toksiki qazlarla zəhərlənmələr» diaqnozu ilə daxil olan xəstələrin sayı 502 nəfər, «yan-dırıcı məhlullardan zəhərlənmə» diaqnozu ilə daxil olanların sayı 350 nəfər təşkil edib. Daxil olan xəstələr arasında ən böyük yaş qrupu 20-29 yaşlılardır – 740 nəfər (30,1 %), 419 nəfər isə (17,0 %) 15 yaşına kimi uşaqlardır».

Azər Maqsudov sonda qeyd etdi ki, 1982-ci ildən fəaliyyət göstərən Toksikologiya şöbəsinin əsas vəzifələri kəskin zəhərlənmiş və onun nəticəsində vəziyyəti ağırlaşmış xəstələrin müalicəsi və reabilitasiyası, aktiv detoksikasiya üsulları tələb edən, endogen intoksikasiyalı xəstələrin müalicəsi, Bakı şəhəri və bütün ölkə üzrə müalicə-profilaktika müəssisələrinə mütəxəssis məsləhətlərinin verilməsi və operativ kömək göstərilməsindən ibarətdir. Şöbənin kollektivi bu vəzifələrin öhdəsindən bacarıqla gəlir. Toksikoloq-həkimlərin peşəkarlığından, onların dəfələrlə xarici ölkələrdə keçirilən elmi konfranslarda və seminarlarda iştirakından söz açan nətiq ötən il Binəqədi rayonunda baş vermiş yanğında zərər çəkənlərə yüksək səviyyədə tibbi yardım göstərdiklərini, buna görə şöbənin kollektivinin Səhiyyə Nazirliyinin Fəxri fərmanı ilə təltif olduğunu da xatırladı.

Ü.FƏRZƏLİYEV

MDB-nin həyat keyfiyyəti normativləri müəyyənləşdirilib

Belarus Respublikasının paytaxtı Minsk şəhərində Müstəqil Dövlətlər Birliyi (MDB) İcraiyyə Komitəsinin beynəlxalq təcrübəyə uyğun olan həyat keyfiyyəti normativləri layihəsinin razılaşdırılması üzrə ekspert qrupunun iclası keçirilib.

Bu barədə qurumun Minsk qərargahının mətbuat xidmətinə istinadla AZƏRTAC-ın yaydığı məlumatda bildirilir ki, toplantıda Azərbaycan Respublikası, Belarus Respublikası, Qırğızıstan Respublikası və Rusiya Federasiyasının həyat keyfiyyəti normativləri layihəsinə təklif və qeydləri müzakirə edilib və bundan sonra iştirakçılar layihəni yenidən işləyib razılaşdırıblar.

MDB-nin həyat keyfiyyəti normativləri rifah, əhalinin sosial müdafiəsi, səhiyyə, təhsil, yaşayış şəraiti, məhsul və xidmətlərin keyfiyyəti, ekoloji vəziyyət, hüquqi müdafiə, mədəniyyət, bədən tərbiyəsi və idman, turizm istiqamətləri üzrə hazırlanıb.

Ekspert qrupunun iclasının materiallarını baxılma və dövlətdaxili razılaşdırma üçün Birliyin üzv ölkələrinin hökumətlərinə göndərmək, sonra razılaşdırılmış sənədi müəyyən edilmiş qaydada MDB Hökumət Başçıları Şurasının müzakirəsinə çıxarmaq qərara alınıb.

Qeyd edək ki, həyat keyfiyyətləri normativlərinin işlənilib-hazırlanması vəzifəsi 2020-ci ilədək olan dövrdə MDB-nin iqtisadi inkişaf strategiyasının birinci mərhələsinin həyata keçirilməsi üzrə tədbirlər planında müəyyən edilib.

Məlum olduğu kimi, iyunun 24-də Səhiyyə Nazirliyinin Xüsusilaşdırılmış Angioloji Mərkəzinin həkimi, cərrah Kərimov Valeh Ağalələ oğlu diaqnoz qoyaraq sol ayağının amputasiya olunması barədə qərar qəbul etdiyi xəstənin sağ ayağını kəsib.

Cərrah uzun müddət diabet xəstəliyindən əziyyət çəkən, 1929-cu il təvəllüdlü Bakı şəhər sakini Tərhan Həsən qızı Məmmədovanın hər iki ayağının amputasiyaya ehtiyacı olduğunu deyib. Bununla belə, etiraf edib ki, ilk növbədə daha pis vəziyyətdə olan sol ayaq kəsilməli olduğu halda, o, əməliyyat zamanı səhvən sağ ayağı amputasiya edib.

Məsələ ilə əlaqədar Səhiyyə Nazirliyinin 24.06.2016-cı il tarixli 158-S sayılı sərəncamı ilə yoxlama komissiyası yaradılıb. Aparılan araşdırmalar və komissiya-nın gəldiyi nəticə barədə məlumat almaq üçün Səhiyyə Nazirliyinin cərrahiyyə üzrə baş mütəxəssisi Hacıqulu Bağırova müraciət etdik.

H.Bağırov baş vermiş hadisəyə Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən çevik münasibət bildirilərək yaradılan komissiya-nın Tərhan Məmmədovanın cərrahi əməliyyatı ilə bağlı daxil olmuş şikayəti araşdırdığını söylədi, gələn nəticəni açıqladı: «87 yaşlı Tərhan Həsən qızı Məmmədova Angioloji Mərkəzə «ateroskleroz, sol aşağı ətrafın 4-cü, sağda 3B dərəcəli xroniki isəmiya, sol dizaltı seqmentin okklüziyası, sol ayağın yaş diabetik qanqrenası, şəkərli diabet 2-ci tip, orta ağır forma, insulün tələbli. Aterosklerotik kardioskleroz» diaqnozu ilə bu il iyunun 23-də daxil olub. Xəstə şöbədə hərtərəfli müayi-

Angioloji Mərkəzin direktoru işdən azad olundu

nədən keçirilib. Doplerografiya nəticəsində onun sağ ayağının səthi və dərin bud arteriyalarında 60 faiz stenoz, dizaltı və baldır arteriyalarında 80 faiz stenoz, sol ayağında isə səthi və dərin bud arteriyalarında 80 faiz stenoz, dizaltı və baldır arteriyalarında okklüziya aşkar olunub.

Kliniki və patohistoloji müayinələrə əsasən xəstənin hər iki aşağı ətrafında diabetik makroangiopatiya, arteriyaların stenozu və okklüziyası müəyyən edilsə də, sol ayaq pəncəsində prosesin daha ağır vəziyyətdə olduğu və yaş qanqrenasını nəzərə alaraq, Mərkəzin aparıcı mütəxəssislərinin – direktor, şöbə müdiri və həkimlərin iştirakı ilə keçirilmiş konsiliumda həyatı göstərişlə T.Məmmədovanın sol budunun aşağı üçdə birində amputasiyası təklif olunub. Xəstə və qohumları bu qərarla razılaşdılar.

İyunun 24-də epidural anesteziya altında əməliyyatı icra edən cərrah Valeh Kərimov cüt üzvlərdə əməliyyatın aparılmasında kobud səhvə yol verib və xəstənin sağ ayağını amputasiya edib. Kəsilmiş ətraf həmin gün tibbi ekspertizaya göndərilib.

Xəstənin sol aşağı ətrafında olan diabetik qanqrenanın onun həyatı üçün təhlükə törətdiyini nəzərə alaraq, iyunun 25-də Mərkəzin direktorunun, Səhiyyə Nazirliyinin baş cərrahının və Akademik M.A.Topçubaşov adına Elmi Cərrahiyyə Mərkəzinin Damar cərrahiyyəsi şöbəsi müdirinin iştirakı ilə ikinci dəfə konsilium keçirilib və sol aşağı ətrafın budun aşağı 1/3-dək amputasi-

yası yenidən qərara alınıb. Xəstənin və qohumlarının razılığı ilə iyunun 26-da sol budun aşağı 1/3-dək amputasiya olunub».

H.Bağırov hazırda xəstənin müalicəsinin Xüsusilaşdırılmış Angioloji Mərkəzdə davam etdirildiyini, vəziyyətinin orta ağır olduğunu bildirdi.

O, məhkəmə tibbi ekspertizasının rəyinin hələ ki komissiyaya təqdim edilmədiyini vurğuladı.

Səhiyyə Nazirliyinin Məhkəmə-Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyinin baş direktoru, professor Ədalət Həsənov isə bizə açıqlamasında ekspertiza rəyinin yaxın 10 gün ərzində məlum olacağını dedi: «Amputasiya olunmuş ayaqlardan götürülmüş toxumalar müəyyən reaktivlərdən keçirilməklə onlardan laborator preparatların hazırlanması təxminən bir həftə çəkir. Bundan sonra onlara baxıb diaqnoz qoymaq və rəyini vermək üçün həkimə də əlavə 3 gün vaxt lazımdır».

Ə.Həsənov hələ ki xəstənin hər iki kəsilmiş ayağının makroskopik müayinəsinin aparıldığını, damarların, dəraltı toxumaların, barmaqların vəziyyətinə baxıldığını və hər iki ayağın kəsilməli olması qənaətinə gəldiyini bildirdi.

Onun sözlərinə görə, bu haqda məlumat verilirərkən "xəstənin xəstə ayağı-nın əvəzinə, sağlam ayağı kəsilib" ifadəsini işlətmək düzgün deyil: «Əslində, qadının sağ ayağı da sağlam deyildi, onların hər ikisi xəstə idi».

Baş direktor sonda əlavə etdi ki, ekspertizanın rəyləri hazır olan kimi Yasamal Rayon Prokurorluğuna təqdim ediləcək.

P.S. Səhiyyə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, Nazirliyin 4 iyul tarixində keçirilən kollegiya iclasında Xüsusilaşdırılmış Angioloji Mərkəzdə Məmmədova Tərhan Həsən qızının əməliyyatı zamanı baş vermiş hadisəyə dair araşdırmanın nəticələri geniş müzakirə edilib.

Kollegiyanın qərarına əsasən, Səhiyyə Nazirliyinin Xüsusilaşdırılmış Angioloji Mərkəzinin həkim-cərrahı Kərimov Valeh Ağalələ oğlu işində yol verdiyi ciddi nöqsana görə Əmək Məcəlləsinin 186-cı maddəsinə uyğun olaraq tutduğu vəzifədən azad edilib.

Əməliyyatda assistent kimi iştirak edən həkim-cərrah Rzazadə Əfsər Əsgər oğluna sonuncu xəbərdarlıqla şiddətli töhmət verilib.

Bundan əlavə, Xüsusilaşdırılmış Angioloji Mərkəzin direktoru Azər Əkbər oğlu Şəmsəddinski tutduğu vəzifədən azad olunub.

Eyni zamanda, tibb idarə və müəssisələrinin rəhbərlərinə çıxarılan qərarın tibbi şuralarda müzakirə edilməsi, tibb işçiləri tərəfindən əmək və peşə funksiyalarının yerinə yetirilməsinə nəzarətin gücləndirilməsi tapşırığı verilib. Angioloji Mərkəzin direktoru vəzifəsi müvəqqəti olaraq Yunis Şaiq oğlu Eyubova həvalə olunub. Həmçinin o da vurğulanı ki, qısa müddət ərzində Sumqayıtda baş vermiş hadisə haqqında da ictimaiyyətə açıqlama veriləcək.

Dərman vasitələrinin qablaşdırılması və içlik vərəqəsi Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və hüquqi normativ aktlarına uyğun olmalıdır. Aparılan monitorinqlər bu sahədə müəyyən çatışmazlıqların mövcudluğunu göstərir. Belə ki, son günlərdə 110 addan çox dərman vasitəsinin ölkəyə idxalı zamanı içlik vərəqəsi və ya qablaşdırma ilə bağlı uyğunsuzluqların olduğu aşkar edilib.

Bu sahədə mövcud problemlər Səhiyyə Nazirliyinin Analitik Ekspertiza Mərkəzində (AEM) keçirilmiş toplantıda geniş müzakirə olunub. Xarici dərman vasitələri istehsalçıların yerli nümayəndəliklərinin, ölkəmizdə fəaliyyət göstərən distribüter şirkətlərinin və topdansaş müəssisələrinin nümayəndələrinin, həmçinin AEM-in aidiyyətli şöbələrinin mütəxəssislərinin iştirak etdiyi iclasda dərman vasitələrinin ölkəyə idxalı zamanı içlik vərəqələri və qablaşdırma ilə bağlı qaydalardan danışılıb.

Tədbiri giriş sözü ilə açan AEM-in direktoru Murad Süleymanov qeyd edib ki, son illərdə Azərbaycanda bütün sahələrdə olduğu kimi, əczaçılıq sahəsində də müsbət dəyişikliklər və inkişaf müşa-

Dərmanların içlik vərəqəsinin yeni standartı

Son günlərdə 110 addan çox idxal edilən dərman vasitəsinin qaydalara uyğun olmadığı aşkarlanıb

hidə olunur. Ölkəmizdə əczaçılıq üzrə milli tənzimləyici orqan olan Səhiyyə Nazirliyi Analitik Ekspertiza Mərkəzinin də bu inkişafda rolu böyükdür. Əhalinin keyfiyyətli, effektiv və səmərəli dərman vasitələri ilə təminatına nəzarət edən Mərkəz bu sahədə köklü islahatlar aparır. Son aylarda «bir pəncərə xidməti»nin tətbiqi, Dərman vasitələrinin keyfiyyətinə nəzarət laboratoriyasının maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi və s. tədbirlər, yeni hüquqi-normativ sənədlərin hazırlanması, işçi heyətin bilik və bacarıqlarının artırılması üçün mütəmadi görülmə işlər buna sübutdur.

M.Süleymanov qeyd edib ki, ölkənin dərman bazarında qıtlıq yaranmasının qarşısını almaq məqsədilə dərman vasitələrinin istər dövlət qeydiyyatı, istərsə də idxalı zamanı yaranan çətinliklər aradan qaldırılıb, mövcud prosedurlar sadələşdirilib. Lakin bütün bunlarla yanaşı, dərmanların keyfiyyətinə nəzarət gücləndirilib, bu sahədə tələblər sərtləşdirilib.

İclasda bildirilib ki, AEM-in fəaliyyəti Səhiyyə Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi, Dövlət Gömrük Komitəsi, Tarif Şurası və digər aidiyyətli dövlət qurumları ilə, eləcə də müvafiq özəl təşkilatlarla sıx əlaqəli şəkildə qurulur. Mərkəz tərəfindən görülmə işlərin daim qiymətləndirilməsi aparılır, nəticələr barədə əlaqədar qurumlara hesabatlar təqdim olunur, dəyişikliklər və yeniliklər barədə ictimaiyyət məlumatlandırılır.

Toplantıda vurğulanıb ki, ölkəmizdə dərman vasitələri ilə davranışın hüquqi və təşkilati əsaslarının müəyyən edilməsi və bu sahədə münasibətlərin tənzim-

lənməsi Azərbaycan Respublikasının «Dərman vasitələri haqqında» Qanununa əsaslanır. Bununla belə, aparılan araşdırmalar bir sıra hallarda qanunvericiliyin tələblərinin pozulduğunu göstərir. Bu pozuntular əksər hallarda ölkəyə idxal edilən dərman vasitələrinin içlik vərəqələri və ya qablaşdırılması ilə bağlı olur. Konkret olaraq, ya dərman vasitəsinin qablaşdırılması dövlət qeydiyyatından keçən formaya uyğun gəlmir, ya onun içlik vərəqəsi Səhiyyə Nazirliyinin təsdiqlədiyi formaya uyğun olmur, bəzi hallarda isə içlik vərəqəsində məlumatlar Azərbaycan dilində deyil, digər dillərdə yazılır. Bildirilib ki, son günlərdə idxal olunan 110 addan çox dərman vasitəsində belə uyğunsuzluqların olduğu aşkar edilib.

Tədbirdə Analitik Ekspertiza Mərkəzinin direktoru bildirib ki, 2016-cı il iyunun 13-dən etibarən içlik vərəqəsi ilə bağlı yeni standart tətbiq olunmağa başlayır. Qanunvericiliyə görə içlik vərəqəsində göstərməli olan məlumatlar və onların ardıcılığı nəzərə alınaraq, artıq Mərkəz tərəfindən içlik vərəqəsi nümunəsi hazırlanıb.

İclasda müzakirə olunan məsələlərlə bağlı iştirakçıların sualları cavablandırılıb, təklifləri qeyd olunub, yaranan problemlərin həllində birgə fəaliyyət göstərməyin əhəmiyyəti vurğulanıb.

Hər il dünya 14 iyun tarixini Ümumdünya Qan Donoru günü kimi qeyd edir. Ümumdünya Səhiyyə Assambleyasının 2005-ci ilin may ayında keçirilən 58-ci sessiyasında Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına (ÜST) üzv ölkələr könüllü təmənnasız qan donorluğunun inkişafına və dəstəklənməsinə dair Qətnamə qəbul ediblər. Bu sənəddə hər ilin 14 iyun tarixinin – qan qruplarını kəşf edən avstriyalı alim Karl Lanşteynerin doğum gününün Ümumdünya Qan Donoru günü kimi qeyd olunması qərara alınıb.

Dünya ölkələrinin Qan Donoru gününü qeyd etməsi qan verən insanlara, xüsusilə bunu təmənnasız edənlərə xeyirxahlığa görə minnətdarlığın ifadəsi, hörmət və ehtiramın nümayiş etdirilməsidir. Bu gün həmçinin cəmiyyətdə donor qanına olan ehtiyacın vurğulanması, donorluğa yeni insanların cəlb edilməsi məqsədi daşıyır.

Hər il müxtəlif deviz daşıyan Ümumdünya Qan Donoru gününün builki kampaniyası «Qan bizi birləşdirir!» şüarı altında keçirilir.

Dünyanın bütün ölkələrində təhlükəsiz donor qanına ehtiyac günbəgün artır. Təcrübə göstərir ki, ən təhlükəsiz qan məhz könüllü, təmənnasız donorların qanıdır. Təhlükəsiz qan, onun komponentləri və preparatları hər il Yer üzündə milyonlarla insanı – irsi qan xəstəliklərindən əziyyət çəkənləri, xəsarət alanları, əməliyyat olunanları, hami-

«Qan bizi birləşdirir!»

Bu şüar altında Ümumdünya Qan Donoru günü keçirildi

ləlik və doğuş zamanı ağırlaşması olan anaları, körpələri ölümdən xilas etməyə kömək edir.

Dünyanın hər yerində olduğu kimi, Azərbaycanda da qana ehtiyac duyulur. Bu səbəbdən də qan xidmətinin təkmilləşdirilməsi məqsədi ilə mütəmadi tədbirlər görülür.

2005-ci ildə Milli Məclis «Qanın, qan komponentlərinin donorluğu və qan xidməti haqqında» Qanun qəbul edib və o, Azərbaycan Prezidenti tərəfindən təsdiq olunub. Bu sənədə müvafiq surətdə, 2006-cı ildə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti «Qanın, qan komponentlərinin donorluğu və qan xidmətinin inkişafına dair Dövlət Proqramı»nı qəbul edib.

Hazırda donor qanının tədarükü, işlənilməsi, saxlanması və bölüşdürülməsi B.Eyvazov adına Elmi Tədqiqat Hematologiya və Transfuziologiya İnstitutunun Mərkəzi Qan Bankında və onun filiallarında həyata keçirilir.

Görülmüş tədbirlər nəticəsində ölkəmizdə tədarük olunan donor qanının həcmi artıb, qanın komponentlərə bölünməsi işi yaxşılaşdırılıb, qanın təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə laborator nəzarət gücləndirilib.

Qan komponentlərinin ehtiyatını yaratmağın yeganə yolu müntəzəm donorluğun təşkili-dir. Buna görə də Azərbaycanın müxtəlif idarə və təşkilatlarında könüllü qanvermə aksiyaları keçirilir. O cümlədən belə aksiya-

lar Səhiyyə Nazirliyinin tabeliyində olan tibb müəssisələrində də təşkil edilir. Tibb işçilərinin iştirakı ilə keçirilən bu aksiyaların qrafiki təsdiq olunub.

Səhiyyə Nazirliyindən verilən məlumata görə, ölkəmizdə qan tədarükü və könüllü qan donorlarının sayı ilbəil artır. Belə ki, əgər 2010-cu ildə 46 530 nəfər donor qan vermişdisə, 2014-cü ildə bu rəqəm 56,2 faiz artaraq 72 697 nəfər, 2015-ci ildə isə 75 184 nəfər olub. Müvafiq olaraq, tədarük edilən qan və qan komponentlərinin miqdarı da artıb.

2016-cı ilin yanvar-may ayları ərzində artıq 19 524 könüllü qan verib və nəticədə 9 600 litr qan və onun komponentləri tədarük olunub.

Hazırda donorların qeydiyyatı qanvermə prosesinin həyata keçirildiyi tibb müəssisələrində aparılır. Donorlar haqqında məlumatlar elektron məlumat bazasına da daxil edilir. Donorların qeydiyyatı, onlardan qan analizinin alınmasına və müayinəsi-

nə dair məlumatların qeydiyyatı, eləcə də qan ehtiyatlarına nəzarətin elektronlaşdırılması məqsədilə Azərbaycanda "Vahid Qan Bankı" sistemi yaradılıb. Hazırda bu sistem Mərkəzi Qan Bankının bütün bölmələrində istifadə olunur.

Qeyd edək ki, 18-65 yaşında olan istənilən sağlam insan könüllü qan donoru ola bilər. Qanvermələr arasında interval isə ən azı 60 gün təşkil etməli və il ərzində 5 dəfədən artıq olmamalıdır.

Hər il olduğu kimi, bu il də 14 iyun – Ümumdünya Qan Donoru günü bir sıra əlaqədar dövlət və qeyri-hökumət təşkilatları tərəfindən qeyd olunub.

Ümumdünya Qan Donoru günü münasibətilə Azərbaycan Talassemiya Federasiyasının yaydığı məlumatda bildirilir ki, ölkəmizdə 1500-ə yaxın talassemiyalı insan hər ay təmənnasız donor qanı alır. Talassemiyadan əziyyət çəkən pasiyentlərin həyatı donor qanı olmadan davam edə bilməz. Bu səbəbdən də do-

norluğun təşviq edilməsi Azərbaycan Talassemiya Federasiyasının əsas vəzifələrindən biridir.

Bəyanatda donorluğun faydaları haqqında qeyd edilir ki, donorların pulsuz qan müayinəsindən keçirilməsi sayəsində xəstəliklərin erkən diaqnostikası da mümkün olur. Bundan əlavə, donorun verdiyi 400 ml qan bədən tərəfindən qısa müddətdə bərpa edilir, bu isə sağlamlıq üçün çox faydalıdır.

Qan Donorları Assosiasiyası isə Ümumdünya Qan Donoru günü ilə bağlı qan donorlarının iştirakı ilə «Park Bulvar» ticarət mərkəzində tədbir keçirib. Orada çıxış edən Qan Donorları Assosiasiyasının sədri Fuad Əsgərov deyib ki, müasir təbabətdə həkimlərin əlində çoxlu müalicə vasitələri olsa da, ən ağır vəziyyətlərdə xəstələrin həyatlarının xilas edilməsi üçün donor qanı əvəzsiz rol oynayır. Müxtəlif travmalar, mürəkkəb cərrahiyyə əməliyyatları və doğuşlar zamanı qan itirmələrdə, xroniki qan azlığında, qanın irsi və qazanılmış xəstəliklərində, onkoloji və daxili orqanların xəstəliklərində qandan və ya qan preparatlarından geniş istifadə olunduğunu qeyd edən nətiq bununla əlaqədar qan donorluğunun, xüsusən təmənnasız donorluğun əhəmiyyətini vurğulayıb.

Tədbirin sonunda öz qanını təmənnasız bağışlayan bir qrup şəxsə təşəkkürnamə və hədiyyələr təqdim olunub.

Onu da qeyd edək ki, Ümumdünya Qan Donoru günündə SOCAR-ın Bakı Ali Neft Məktəbinin, «Azərkosmos» ASC-nin və «Azərpoçt» MMC-nin əməkdaşları könüllü qanvermə aksiyalarında iştirak ediblər.

Böyükkişi Ağayev:

«Hər sağalan xəstə qəlbimizi fərah və sevinc hissi ilə doldurur»

«Ömür axıb gedən zamanın bizə düşən kiçik bir hissəsi, çətin, əzablı yollardan, xoş və gərgin günlərin təəssüratından, xatirə-

lər və arzularla qovuşan anlardan bütövləşmiş vaxt ölcüsüdür. İndi ömrümün 88-ci ilinin zirvəsindən baxanda aşağılarda, çox uzaqlarda sərhədləri o qədər aydın olmayan uşaqlıq illərinin, zəhmətlə dolu hadisələrin və çapıqlaşmış yaraların izləri ilə yanaşı, qırmızı, işıq saçan cizgilər də görünür. Bu cizgilər mənim Vətənə və xalqıma olan xidmətlərimdən, Allahın köməyi ilə, minlərlə insana peşəkarlıqla bəxş etdiyim yaşamaq sevincindən, ailə səadətindən, yetişdirdiyim tələbələrindən xəbər verir. Bütün bunlar yaşadığım həyatın mənasıdır», - deyən akademik Böyükkişi Ağayevdir budəfəki həmsöhbətim. Bir neçə ay əvvəl Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Rəyasət Heyətinin qərarı ilə tibb elmi sahəsində nailiyyətlərinə, üçcildlik «Cərrahi əməliyyatlar atlası»nın yaradılmasına və tibbi kadrların hazırlanmasında xidmətlərinə görə Nizami adına qızıl medalla təltif olunmuş, yüksək intellekti, ensiklopedik biliyi, peşəkarlığı, humanistliyi ilə böyük nüfuz qazanmış görkəmli cərrah-alim...

- Söhbətimizə uşaqlıq illərinizlə bağlı xatirələrinizdən başlayaq...

- Mən Zərdab rayonunun Əlvənd kəndində kasıblamış bəy ailəsində anadan olmuşam, məşhur Məlikovlar nəslindəyəm. Valideynlərim, baba-nənələrim, onlardan öncəki əcdadlarım da bu kənddə yaşayıblar. Əslində, adımın ata babamın adı olan Böyük bəy əvəzinə Böyükkişi, soyadımın isə atamın adına uyğun olaraq Ağayev yazılması o dövrün siyasi durumuna uyğunlaşmaq, ailəmizi, qatı millətçi Məlikovlar nəslini bolşevik təhlükəsindən, sürgündən, təqiblərdən qorumaq məqsədi daşıyıb. Mən anadan olduğum dövrdə bütün ölkə iqtisadi böhran içərisində idi. Bizim ailə də uzun illər boyu çox çətinliklərlə üzləşib – 3-4 yaşım olmasına baxmayaraq, bir parça yavan çörəyin bizi necə sevindirdiyini yaxşı xatırlayıram.

1934-cü ildə biz Sabirabad elektrik stansiyasında motorçu işləyən atamın işi ilə əlaqədar Sabirabada köçdük. Həmin stansiya aid olan, qamışdan tikilmiş 3 otaqlı köhnə evin bir otağını bizə verdilər. 1941-ci ildə təzə tikdirdiyimiz iki otaqlı evə köçəndək orada yaşadım. Mən 8-ci sinifdə oxuyanda Böyük Vətən müharibəsi başladı. Yenidən ağır günlər, psixoloji gərginlik, sosial çətinliklər... Talonla verilən çörək azlıq edirdi, onu almaq da çətin idi – çörək dükanında gecədən növbə tutmaq lazım gəlirdi...

Amma bütün çətinliklərə

baxmayaraq, mən də, qardaşlarım da yaxşı oxuyuruq. Çox vaxt müəllimlərimiz bizi başqalarına nümunə göstərirdilər.

1944-cü ildə məktəbi əla qiymətlərlə bitirdim. Sənədlərimi Azərbaycan Tibb İnstitutuna verdim və əlaçı olduğum üçün, o vaxtın qaydalarına görə, qəbul imtahanları vermədən Müalicə işi fakültəsinə qəbul olundum.

- Necə oldu ki, həkimlik peşəsini seçdiniz?

- Orta məktəbdə oxuyanda botanika, zoologiya, anatomiya fənlərinə çox böyük marağım var idi. Həkim olmağı uşaqlıqdan istəyirdim. Şübhəsiz ki, müharibə dövründə rayonumuzdakı hospitalda sanitar kimi tibb bacılarına kömək edən zaman bu istək daha da artdı. İlk dəfə onda ağ xalat geyinmişdim. Hospitalda çoxlu yaralıları var idi. Onlarla ünsiyyətdə olur, ehtiyacı olanların yaralarını sarıyır, bir sözlə, əlimizdən gələni edirdik. Həmin dövrdə həkim olmaq istəyim mənim üçün yeganə arzuya çevrildi. Və mən xəyallarımın ardınca getdim...

- Nə vaxtsa bu sənətə yiyələndiyiniz üçün peşman olmusunuz?

- Yox, heç vaxt. O fikir mənim ağılının ucundan da keçməyib.

- Bəs, həkim olmasaydınız, hansı peşəni seçərdiniz?

- Doğrusu, hər dəfə bu haqda düşündə cavab tapmaqda çətinlik çəkirəm. Özümü nəinki başqa sənətdə, heç həkim-terapevt kimi də görə bilmirəm. Mən ancaq cərrah olmağı arzulayıram.

Amma bu o demək deyil ki, başqa heç bir bacarığım yoxdur. Elmlə də məşğul olmuşam, müəllimlik də etmişəm. Çoxsaylı elmi kitablar yazmışam, dərslərim işıq üzünə görüb. Azərbaycan Tibb Universitetinin II Cərrahi xəstəliklər kafedrasının müdiriyəm, bildiklərimi tələbələrə də öyrədirəm.

Şəkil çəkməyi də bacarıram. Bəlkə də, sırf bu sahəyə özümü həsr etsəydim, dramaturq ola bilərdim. Və yaxud da çəkməyi...

- Sizcə, insan hər hansı sahə üzrə xüsusi istedadla doğulur, yoxsa onu zəhməti hesabına sonradan qazanır?

- Mən istəsəm də, nə qədər çalışsam da, bəstəkar ola bilmərəm. Poeziyanı çox sevirəm, amma şeir yazmaq istedadım yoxdur. «Rəssam olacağam» desəm, bunun üçün çalışsam da,

məndən rəssam çıxmaz. Əlbəttə ki, təbii istedad mütləq lazımdır. Ancaq zəhmətsiz də heç bir şey yoxdur. Höte deyirdi ki, təbii istedadın olması o demək deyil ki, o öz-özünə inkişaf edəcək. Onun fikrincə, istedadın 1 faizi anadangəlmədirsə, 99 faizi zəhmətlə qazanılır. Allahın, təbiətin sənə bəxş etdiyi istedadı inkişaf etdirmək qabiliyyəti insanın özündən asılıdır. Əgər sən zəhmətsevərliyin yoxdursa, məsuliyyətin yoxdursa, təbii istedad batıb gedəcək. O yalnız o vaxt inkişaf edə bilər ki, sən ona zəhmət, əziyyət çəkirsən, gecə-gündüz çalışırsan.

- Sizcə, insanın həyatda uğur qazanması üçün ən vacib şərt nədir?

- Məsuliyyətli olmaq. Əgər məsuliyyət hissi yoxdursa, nə yaxşı peşəkar, nə yaxşı insan, nə yaxşı ailə başçısı ola bilməzsən. Məsuliyyət hər bir sahədə çox önəmlidir. Amma, mənəcə, həkimlərdə, xüsusən də cərrahlarda bu hiss daha yüksək olmalıdır. Düşündə ki, sənə insan həyatı tapşırıqlı, mütləq məsuliyyətini dərk etməlisən. Heç vaxt öz imkanlarından kənara

çıxmamalısan. Əgər bacarmırsansa, yaxud hansısa, lap kiçik də olsa, qaranlıq qalan nüans varsa, kolleqalarınla məsləhətləşməli, hətta ehtiyac yaranarsa, daha yaxşı bilən mütəxəssisi dəvət etməlisən. Allah insana bir dəfə həyat bəxş edir və bu həyatı ondan almağa heç kimin ixtiyarı yoxdur. Bizim işimiz xəstələrə mümkün köməyi göstərməkdir.

- Amma bəzən xəstənin həyatı həkimdən asılı olmur. Xəstəlik qarşısında aciz qaldığınız vaxt özünüzü necə hiss edirsiniz?

- Təbii ki, həkimin ona ümid bəsləyən xəstəni xilas edə bilməməsi, özünü xəstəyə kömək göstərə bilməyəcək qədər gücsüz hiss etməsi kədərli haldır. Çox təəssüf ki, biz hər zaman şəfa bəxş edə bilmirik.

də tətbiq etməyə cəsarəti çatmayan, sağlam düşüncəsi olmayan, nəzakətsiz həkim kimə lazımdır?!

Ümumiyyətlə, cərrahlıq çox ağır və məsuliyyətli sənətdir. Gündəlik yorğunluq, düşünmək, müşahidə etmək, yuxusuzluq, narahatlıq, psixoloji və fiziki gərginlik, mürəkkəb cərrahi əməliyyatlar aparmaq, əməliyyat olmuş xəstələrin vəziyyəti ilə daim maraqlanmaq kimi fəaliyyətlə dolu həyat yaşadığımız üçün çox vaxt öz şəxsi işlərimizi unudur, həyatın əsl mənasını xəstələrin sağlamlığında görürük. Bəzən çox ağır və uzun sürən əməliyyatdan sonra bir qədər istirahət etmək arzusu ilə evə qayıdırsan və az keçməmiş yeni çətin və məsuliyyətli cərrahi müdaxilə ehtimalı ortaya çıxır. Beləliklə, bütün həyatın boyu insanların sağlamlığı uğrunda mübarizə aparırsan. Amma maraqlı məqam ondan ibarətdir ki, bu vəziyyət heç bir cərrahda pessimist duyğular yaratmır, əksinə, hər sağalan xəstə qəlbimizi fərah və sevinc hissi ilə doldurur. Yəqin ki, bu faktları nəzərə alaraq, Ümumdünya Cərrahlar Cəmiyyətinin emblemində «Cərrahlıq həyat bəxş edir» sözləri yazılıb.

- Övladlarınızdan atasının yolunu seçənlər oldu?

- Bəli, iki qızım həkimdir. Lalə sonografiya üzrə mütəxəssis, Rəna isə oftalmoloqdur. Mən onların sənət seçiminə müdaxilə etməmişəm, Tibb İnstitutunda oxuduqları dövrdə imtahan verməklərinə də, bir dəfə də olsun, qarışmamışam. Əlbəttə ki, həkimlik yaxşı sənətdir. Mən onların seçimindən çox razıyam. Kiçik qızım Nərgiz isə həkim olmaq istəmədi. Xarici Dillər İnstitutunun ingilis dili fakültəsinə daxil oldu. İndi ailəsi ilə birlikdə Amerikada yaşayır. Mən övladlarımdan da, onların həyat yoldaşlarından da çox razıyam.

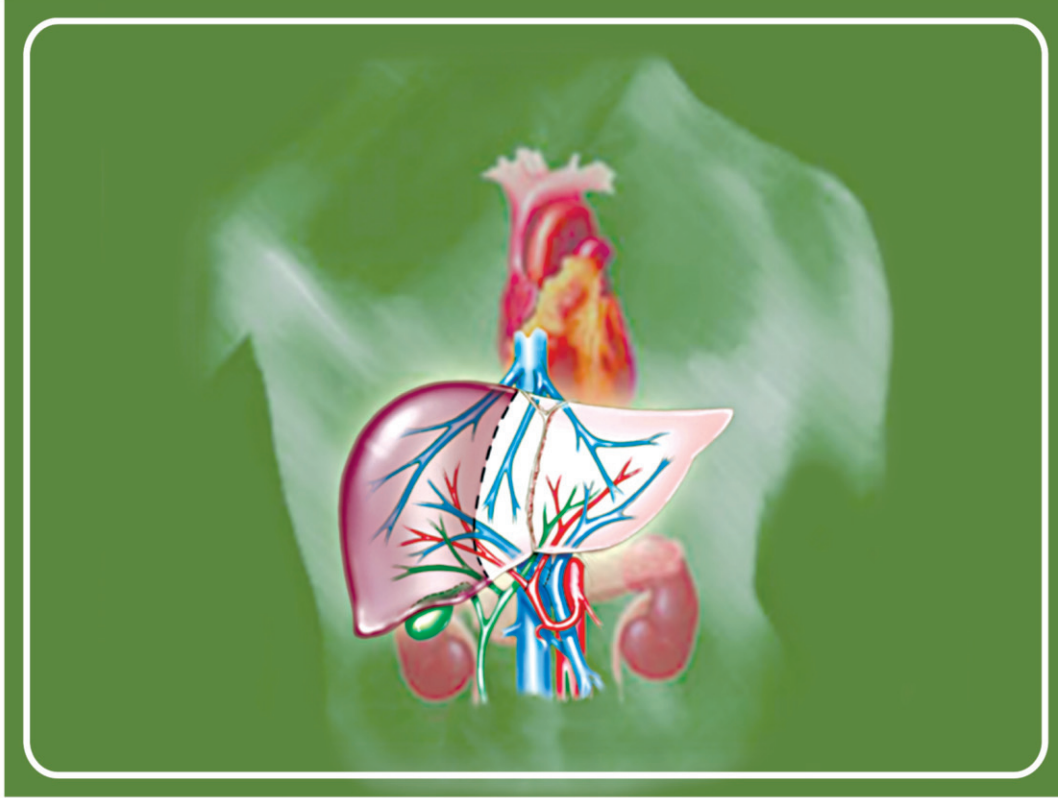
- Həyatınızı göz önündən keçirəndə düşünürsünüzmü ki, əlinizdən gələni, gücünüz çatan hər şeyi etmişiniz, yoxsa daha artığını edə bilərdiniz?

- İndiyə qədər xəstələrin sağlamlığı üçün əlimdən nə gələrsə, etmişəm. Əgər nəyisə edə bilməmişəmsə, deməli, o mənim imkanım daxilində olmayıb. İstər xəstələrin müalicəsi, sağalmaq ayağa qalxması üçün sona qədər mübarizə aparmaq baxımından, istərsə də insanlara yardım etmək baxımından, bacardığım heç nəyi əsirgəməmişəm.

(*Ardı səhifə 10-da*)

URSOBILL

Ursodezoksixol turşusu 250 mq

QARACİYƏRİN MAKSİMAL MÜDAFİƏSİ!

- Kəskin və xroniki hepatitlər
- Qaraciyərin toksiki zədələnmələri
- "Qatılaşmış öd" sindromu
- Öd kisəsinin və öd çıxarıcı yolların xolesterin öd daşları

22-ci AZƏRBAYCAN BEYNƏLXALQ
SƏHIYYƏ SƏRGİSİ

www.bihe.az

19 – 21 Sentyabr 2016
Bakı Ekspo Mərkəzi

ufi
Approved
Event

AZERBAIJAN
STOMATOLOGY
ilə birlikdə

Təşkilatçılar

Tel.: +994 12 404 10 00
Faks: +994 12 404 10 01
E-mail: healthcare@iteca.az

www.facebook.com/BiheAzerbaijan

Azərbaycan Respublikasının Ailə Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında Qanuna əsasən, nikaha daxil olmaq istəyən vətəndaşlar 2015-ci il iyunun 1-dən tibbi müayinədən keçirirlər. Qaydaların qüvvəyə mindiyi vaxtdan 2016-cı il mayın 1-dək 139 700 nəfər bu müayinələrə cəlb olunub.

Bu barədə B.Eyvazov adına Elmi Tədqiqat Hematologiya və Transfuziologiya İnstitutunun direktoru Zöhrə Əlimirzəyeva İnstitutda keçirilən “dəyirmi masa”da məlumat verib.

Bildirilib ki, Ailə Məcəlləsində dəyişikliklərlə əlaqədar Nazirlər Kabineti nikaha daxil olmaq istəyən şəxslərin tibbi müayinədən keçmə qaydalarını təsdiqləyib, həmçinin müayinə olunmalı xəstəliklərin siyahısını müəyyənləşdirib. Səhiyyə Nazirliyi nikaha daxil olmaq istəyən şəxslərin yaşayış yeri üzrə pulsuz tibbi müayinədən keçmələri üçün dövlət

Nikahdan öncə tibbi müayinə sağlam nəslin formalaşmasına təkandır

tibb müəssisələrini təyin edib və həmin müəssisələrdə zəruri şərait yaradıb.

Ümumi nəticə kimi demək olar ki, 2015-ci il iyunun 1-dən 2016-cı il mayın 1-dək tibbi müayinədən keçənlərin əksəriyyətinin sağlamlıq durumu qənaətbəxşdir. Bununla belə, nikaha daxil olmaq istəyənlərin bir qisminə talassemiya gəni daşıyıcılığı və müxtəlif xarakterli infeksiyalar aşkar olunub. Belə ki, müayinə olunanların 7171 nəfəri talassemiya daşıyıcısıdır, 458 nəfərdə sifilis, 85 nəfərdə isə İİV infeksiyası müəyyən edilib.

Qeyd olunub ki, tibbi müayinə və məsləhətlər nikaha daxil olmaq istəyən şəxslərin və ya onlardan birinin yaşayış yeri üzrə, Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilmiş dövlət və bələdiyyə tibb müəssisəsində həyata keçirilir.

Tədbirdə Səhiyyə Nazirliyinin hematologiya üzrə baş mütəxəssisi

Çingiz Əsədov və başqaları nikaha qədər tibbi müayinələrin əhəmiyyətini qeyd ediblər. Ailə qurmaq istəyənlər arasında talassemiya daşıyıcılarını aşkar çıxarmaq, onlara tibbi-genetik məsləhətlər vermək üçün Azərbaycanın bütün şəhər və rayonlarında hematoloji kabinetlərin yaradıldığını diqqətə çatdıran nətiqlər vurğulayıblar ki, son illər ölkəmizdə qan xəstəliklərinin müalicəsi istiqamətində ciddi addımlar atılıb, bu xəstəliklərdən əziyyət çəkən insanların müayinəsi və müalicəsi nə diqqət artırılıb. Çıxış

edənlər tibb müəssisələrinin müalicə məqsədi ilə qan və onun komponentləri ilə təmin edildiyini söyləyiblər, bildiriblər ki, qan xidmətinə

dinamik inkişaf etdirmədən cərrahiyyə, reanimasiya, doğuşyardım, hematologiya, onkologiya, travmatologiya kimi sahələrdə ixtisaslı tibbi yardımını müvəffəqiyyətlə həyata keçirmək mümkün deyil.

Məlumat verilib ki, qan xəstəlikləri ölkəmizdə ən geniş yayılan xəstəliklərdəndir. Məhz bu səbəbdən dövlətimiz belə xəstələri diqqət mərkəzində saxlayır. Hematologiya və transfuziologiyaya dair iki qanun və üç dövlət proqramı qəbul edilib. Bundan əlavə, Prezident İlham Əliyevin 2015-ci il 10 fevral tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilən «Talassemiya ilə mübarizəyə dair 2015-2020-ci illər üçün Dövlət Proqramı» bu xəstəliyin profilaktikasının güclən-

məsinə, əhali arasında maarifləndirmə işinin genişlənməsinə və bütövlükdə talassemiyalı xəstələrə göstərilən tibbi yardımın təkmilləşdirilməsinə yönəldilib. Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə Respublika Talassemiya Mərkəzi yaradılıb. B.Eyvazov adına Elmi Tədqiqat Hematologiya və Transfuziologiya İnstitutunun binası əsaslı təmir olunub, müasir avadanlıqla təchiz edilib.

Respublika Talassemiya Mərkəzinin Qan Bankının yaradılması nəticəsində talassemiyalı xəstələrin müalicəsində yüksək nailiyyətlər əldə olunub, onların donor qanına və zəruri preparatlara tələbatı tam təmin edilib. Talassemiyanın radikal müalicə metodu – sümük iliynin transplantasiyası uğurla həyata keçirilir. Görülən tədbirlər nəticəsində talassemiyalı xəstələrin normal həyat fəaliyyəti təmin edilir, bu xəstəlikdən əlillik faktlarının və ölüm hallarının sayı azalır.

Dərmanların saxlanma şəraiti müzakirə olunub

Səhiyyə Nazirliyinin Analitik Ekspertiza Mərkəzində ölkəmizdə fəaliyyət göstərən 40-a yaxın topdantsatış əczaçılıq şirkətinin məsul şəxslərinin iştirakı ilə toplantı keçirilib.

Tədbirdə topdantsatış əczaçılıq şirkətləri tərəfindən ölkəyə idxal olunan dərman vasitələrinin saxlanma şəraiti müzakirə edilib. Qeyd olunub ki, normativ sənədlərə görə, laborator analizlər üçün 5-15 gün vaxt tələb olunur. Bu müddətdə dərman vasitələrinin lazımi avadanlığı və şəraiti olmayan anbarlara yığılaraq saxlanması faktları aşkarlanıb.

Mərkəzin rəhbərliyi belə anbarlarda dərman vasitələrinin saxlanılmasının qətiyyətlə yolverilməz olduğunu, belə halların dərman vasitələrinin keyfiyyətinə, təhlükəsizliyinə və effektivliyinə birbaşa təsir göstərdiyini vurğulayıb. Həmçinin bu kimi hallar aşkarlandığı təqdirdə topdantsatış əczaçılıq şirkətlərinə qarşı qanunvericiliyə uyğun müvafiq tədbirlərin görülməyi diqqətə çatdırılıb.

Sonda şirkət nümayəndələrinin sualları cavablandırılıb.

(Əvvəli səhifə 8-də)

- **Büyükkişi müəllim, sizcə, həkimin səhv etməsi bağışlanan haldır mı?**

- Bilirsiniz, hətta ən yaxşı həkim də səhv edə bilər. Bəzən o düşünmədən xəstəliyin xüsusiyyətlərindən asılı olaraq səhvə yol verə bilər. Ancaq bütün hallarda, belə hadisələrə tənqidi yanaşmaq lazımdır. Həkim məsuliyyətini dərk etməlidir. Özündən asılı olmayaraq, təsadüfən hər hansı bir səhv edibse, mütləq ondan nəticə çıxarmalıdır. Əgər nəticə çıxarmasa, deməli, səhvlər təkrarlanacaq. Həkimdə özünə tənqidi yanaşmaq qabiliyyəti çox vacibdir.

- **Xəstənin sağlamlıq onun özünün psixoloji vəziyyətinin nə dərəcədə təsiri var?**

- Əlbəttə ki, insanın psixoloji durumunun bu məsələdə rolu böyükdür. Sağalacağına inam hissi böyük qüvvədir. Bu zaman xəstə daxili imkanlarını səfərbər edir, mübarizə aparır. Amma, təəssüf ki, bəzən ağır hallarda bu inam nə qədər güclü olur-olsun, hətta daxili iradə də xəstəliyə qalib gəlməyə yardımçı ola bilmir.

- **Tez-tez eşitdiyimiz bir fikir var, deyirlər ki, Allah nə**

Böyükkişi Ağayev: «Hər sağalan xəstə qəlbimizi fərah və sevinc hissi ilə doldurur»

qədər ömür yazıbsa, o qədər də yaşayacağıq. Bu fikirlə razısınız mı?

- Allah verən ömrü uzatmaq da olar, qısaltmaq da. Allah sənnə ömür veribse, bu o demək deyil ki, gün ərzində normadan qat-qat artıq yağ, ot yeməlisən. Hər halda, insanın tələbatına uyğun, normal qidalanması onun öz əlindədir. Və yaxud insan içki içsin, siqaret çəksin və s. zərərli vərdisləri olsun, sonra da xəstələndə desin ki, «Allah verən ömür bu qədərmiş...» Təbabətin şüarlarından biri sağlam həyat yaşamaqdır. Sağlam həyat tərzini düzgün qidalanmaq, vaxtında yatmaq, istirahət etmək, zərərli vərdislərdən uzaq olmaq və s. deməkdir.

- **Həkimliyə namizəd gənclərimizlə bağlı nə düşünürsünüz? Bir müəllim kimi, tələbələrinizdən razısınız mı?**

- Onlarla təmasda olduqda çox istedadlı, hərtərəfli inkişaf

etmiş gənclərlə rastlaşırıam. Amma Azərbaycan Tibb Universitetində təhsil alan çox zəif tələbələr də var. Bəzən elə şeyləri bilirlər ki, təəccüblənirəm.

Bir də onu demək istəyirəm ki, bizim gənclər müasir texnologiyalara, internetdən istifadəyə çox meyil etsələr də, özlərini başqa sahələrdə inkişaf etdirmirlər. Təəssüf ki, bir çox hallarda onlar Azərbaycanın və xarici ölkələrin məşhur yazarlarını, bəstəkarlarını, rəssamlarını və s. tanımır, klassik əsərlər-

dən xəbərsizdirlər.

Gənclərimiz bilməlidirlər ki, insan tək öz sənnəti ilə inkişaf edə, ziyalı ola bilməz. Onlar tariximiz, mədəniyyətimiz, incəsənətimiz, ədəbiyyatımızla bağlı məlumatlı olmalıdırlar. Hər bir gəncimiz gələcəkdə iştirak edəcəyi beynəlxalq tədbirlərdə ölkəmizi təkcə həkim kimi deyil, Azərbaycan vətəndaşı, ziyalı kimi təmsil edəcək.

- **Bu gün sizi daha çox nə narahat edir?**

- Torpaqlarımızın işğal altında olması.

- **Sizinlə Tibb İşçiləri günü ərəfəsində görüşürük. Sonda tibb işçilərinə arzularınızı eşitmək istərdik.**

- Onların hər birinə cansağlığı arzu edirəm. Tibb işçilərimiz sağlam olmalıdır ki, insanların sağlamlığının qayğısına qala bilsinlər. İnsana bir dəfə bəxş edilən ömrü gözəl yaşamaq nəsilbləri olsun.

Bu gün Azərbaycan səhiyyəsi inkişaf etmiş bir sahədir. İstər ölkə Prezidenti tərəfindən, istərsə də səhiyyə naziri tərəfindən görülən işlər nəticəsində, əlbəttə ki, çox böyük inkişafa nail olmuşuq. Son zamanlar səhiyyənin imkanları daha da artıb. Mərkəzlə regionlar arasındakı fərq silinməkdədir. Rayonlardakı tibb müəssisələri bəzən hətta Bakıda olanlardan da yaxşıdır. Yeni xəstəxanaların tikilməsi, yeni texnologiyaların tətbiqi – bunlar hamısı bu günün realılığıdır. Səhiyyənin maddi-texniki bazası ilə yanaşı, kadr potensialı da qüvvətlənir. Əlbəttə ki, bu sahədə tələblər çox yüksəlib. Rezidenturanın yaranması, sertifikatlaşdırmanın tətbiqi tibb işçilərindən daim təkmilləşməyi tələb edir. Arzu edirəm ki, bütün həkimlərimiz, tibb bacılarımız müasir tibbin səviyyəsinə cavab verən tibb işçiləri olsunlar.

Ü.FƏRZƏLİYEV

BAŞ SPONSOR:

Sağlam gələcək - bizimlə gələcək!

Azərbaycan, Bakı-Az1116, 7-ci mkr. Abay Kunanbayev küç. Tel.: (+99412) 5633717, 5629499
Faks: (+99412) 5633425 E-mail: hbcoldt@ultel.net Web: www.hb-med.com

«Tibb qəzeti» redaksiyası tel: (012) 596-06-61

Bakıda tibb müəssisələrinin qarşılıqlı əməkdaşlığı müzakirə olundu

Bakıda «Tibb müəssisələrinin qarşılıqlı əməkdaşlığı və keyfiyyətli tibbi xidmətin təşkili» mövzusunda konfrans keçirilib. Azərbaycan Tibb Müəssisələri Assosiasiyasının (ATMA) təşkil etdiyi konfransda Milli Məclisin səhiyyə komitəsinin üzvləri, Səhiyyə Nazirliyinin, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin, İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin, özəl tibbi sığorta şirkətlərinin və ictimai birliklərin nümayəndələri, beynəlxalq ekspertlər, paytaxtda fəaliyyət göstərən özəl və dövlət tibb müəssisələrinin rəhbərləri iştirak ediblər.

Tədbirdə çıxış edən Azərbaycan Tibb Müəssisələri Assosiasiyasının sədri Rauf Ağayev Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən özəl tibb müəssisələrinin işlərinin beynəlxalq standartlara uyğun şəkildə aparılmasına daim diqqət yetirildiyini vurğulayıb. Bildirib ki, yeni yaradılan assosiasiya özəl tibb müəssisələri ilə bağlı monitorinqlər aparmaqla, Səhiyyə Nazirliyinə dəstək verəcək. Assosiasiyanın sədri qeyd edib ki, tibbi xidmətin keyfiyyətli və təhlükəsiz təşkili əsas məqsəddir. Eyni zamanda, pasiyentlərin hüquqlarının qorunması da mühüm məsələdir.

Konfransda ATMA-nın yaranma tarixi, məqsədləri, fəaliyyət planı, tibb müəssisələrinin inkişafındakı rolu və qarşılıqlı əməkdaşlıq perspektivləri haqqında məlumat verilib. Həmçinin yerli və beynəlxalq ekspertlər «Tibb

müəssisələrinin qarşılıqlı əməkdaşlıq perspektivləri», «Tibbi xidmətin keyfiyyət standartları və keyfiyyətli tibbi xidmətin təşkili», «İcbari tibbi sığortanın həyata keçirilməsində tibb müəssisələrinin rolu», «Tibb müəssisələrində pasiyent təhlükəsizliyi sisteminin təşkili», «Tibb fəaliyyətinin və tibbi sənəd-

ləşdirmənin hüquqi aspektləri» mövzularında məruzələrlə çıxış ediblər.

Qeyd olunub ki, ATMA özəl və dövlət tibb müəssisələrini könüllülük əsasında birləşdirən müstəqil ictimai birlikdir. Ölkəmizdə bütün tibb müəssisələrinin qarşılıqlı əməkdaşlığını təmin etməklə əhaliyə yüksək keyfiyyətli tibbi xidmət göstərmək təşkilatın əsas missiyasıdır. Assosiasiya tibb müəssisələri ilə dövlət qurumları, o cümlədən Səhiyyə Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi arasında sıx əməkdaşlığın qurulmasına, səhiyyə sahəsində qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi, islahatların, milli sağlamlıq layihələrinin hazırlanması və həyata keçirilməsi prosesində tibb müəssisələrinin iştirakına kömək edir.

Şəkərli diabet xəstələri dövlət qayğısı ilə əhatə olunub

Akademik M.Mirqasimov adına Respublika Klinik Xəstəxanasında mətbuat nümayəndələri üçün şəkərli diabetlə bağlı «dəyirmi masa» keçirilib.

Tədbirdə Azərbaycanda şəkərli diabetlə mübarizə istiqamətində mühüm addımlar atıldığı və bu məsələnin qanunvericilikdə də əksini tapdığı, diabet xəstələrinin dövlət qayğısı ilə tam əhatə olunduğu diqqətə çatdırılıb.

Səhiyyə Nazirliyinin Respublika Endokrinoloji Mərkəzinin (REM) direktoru Yusif İsmizadə məlumat verib ki, ölkəmizdə «Şəkərli diabet xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında» Qanun qəbul edilib. Nazirlər Kabinetinin qərarları ilə təsdiq olunan «2011-2015-ci illər üçün şəkərli diabet üzrə Tədbirlər Proqramı» uğurla həyata keçirilib, indi isə «2016-2020-ci illər üçün şəkərli diabet xəstəliyi üzrə Dövlət Proqramı» icra edilir. Əsas vəzifələri şəkərli diabet xəstələrinə göstərilən tibbi xidmətin keyfiyyətinin yüksəldilməsi, onların dərman preparatları, özünə nəzarət vasitələri və digər ləvazimatlarla tam təminatı, endokrinoloji xidmətin kadr potensialının gücləndirilməsi, bu xəstəliyin profilaktikasına və müalicəsinə dair əhalinin maarifləndirilməsi olan Dövlət Proqramı çərçivəsində şəkərli diabet xəstələrinin vahid elektron registri və məlumat bazası təkmilləşdirilir, bu xəstəliyin profilaktikası, müalicə və reabilitasiyası üzrə vacib tədbirlər həyata keçirilir. Bakıda və bölgələrdə xəstələr şəkərsalıcı preparatlar, insulin, insulin analoqları və özünə nəzarət vasitələri ilə təmin olunur, həkim-endokrinoloqlar üçün elmi-praktik konfranslar keçirilir, pasiyentlər, xüsusilə uşaqlar təlimlərə cəlb edilir. İndi həm paytaxtda, həm də regionlarda poliklinikalarda «diabet pən-

cəsi» xidmətinin yaradılmasına hazırlıq işləri görülür.

Yusif İsmizadə bildirib ki, hazırda ölkəmizdə 204 mindən çox şəkərli diabet xəstəsi qeydə alınıb. Onların 62 mini Bakının payına düşür. İndiyədək 45 154 şəkərli diabet xəstəsi qlükometrlərlə dövlət hesabına təmin olunub, 14 397 xəstə isə insulin terapiyası alır.

O qeyd edib ki, hazırda REM-də şəkərli diabetdən əziyyət çəkən 512 uşaq dispanser qeydiyyatındadır. Onlar insulin analoqları, qlükometr və test çubuqları ilə daim tam təmin olunurlar. Əgər vaxtilə diabetli uşaqlara adi spris-qələm verilməsi problem idisə, indi onlara dərman insulin pompası vasitəsilə yeridilir. Bu isə körpələri gün ərzində bir neçə dəfə insulin iynəsi vurmaqdan azad edir. Mərkəzin direktorunun sözlərinə görə, 90 uşaq REM tərəfindən insulin pompaları və onların ləvazimatları ilə təmin edilib.

Y.İsmizadə onu da qeyd edib ki, REM diabet xəstələrinin istirahətinin təşkili məqsədilə də zəruri işlər görür. 50 diabetli gənc yay düşərgəsinə istirahətə göndərilib.

«Dəyirmi masa»da məlumat verilib ki, hazırda dünyada 300 milyona yaxın insan şəkərli diabetdən əziyyət çəkir. Bu xəstəliyin profilaktikası və müalicəsi vaxtında aparılmasa, çox ciddi fəsadlar törədə bilər. Böyük sürətlə artan diabet ciddi tibbi-sosial problemlər yaradaraq, ölkələrin iqtisadiyyatına, ailələrin maddi durumuna təsir edir. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının proqnozlarına görə, 2030-cu ilədək dünyada diabetdən dünyasını dəyişənlərin sayı iki dəfə arta bilər.

Nazirlər Kabinetinin 2006-cı və 2010-cu illərdə bu sahədə qəbul etdiyi tədbirlər proqramları sayəsində belə xəstələrin aşkarlanması və dövlət vəsaiti hesabına ixtisaslaşdırılmış müalicə ilə təmin edilməsi mümkün olub. Yeni qəbul olunan və 2016-2020-ci illəri əhatə edən üçüncü Tədbirlər Proqramı nefroloji yardımının daha da təkmilləşdirilməsinə, yeni dializ mərkəzlərinin yaradılmasına, xəstələrin ömrünün uzadılmasına, onların həyat keyfiyyətinin yaxşılaşdırılmasına və tibbi-sosial reabilitasiyasına, hemodializ müalicəsi alan və böyrək köçürülmüş xəstələrin davamlı dərman təminatına yönəlib.

«Dəyirmi masa»da Kliniki Tibbi Mərkəzin Hemodializ şöbəsinin müdiri Mirhəşim Cəlalov bildirib ki, hazırda bu xəstəxanada böyrək çatışmazlığı xəstəliyindən əziyyət çəkən 443 nəfər dializ müalicəsi alır. Onun sözlərinə görə, bu gün ölkəmizdə Səhiyyə Nazirliyinin göstərişinə əsasən hemodializ xəstələri 70 adda dərmanla təmin olunurlar.

«Bu gün ölkəmizdə xroniki böyrək çatışmazlığından əziyyət çəkən 2900-dən artıq xəstə dövlət hesabına hemodializlə təmin edilib. Onlardan 9 nəfəri 15 yaşa qədər uşaqlardır. Azərbaycan MDB ölkələri arasında yeganə dövlətdir ki, burada hemodializ alan xəstələrin növbəsi yoxdur və hər kəs üçün bərabər şərait yaradılıb».

Bu haqda Kliniki Tibbi Mərkəzdə xroniki böyrək çatışmazlığından əziyyət çəkən insanlara dövlət qayğısı ilə bağlı keçirilən «dəyirmi masa»da M.Cavadzadə adına Respublika Klinik Uroloji Xəstəxanasının Hemodializ şöbəsinin müdiri Fariz Babayev məlumat verib.

O bildirib ki, hər yaş qrupunda qeydə alınan bu xəstəliyə Azərbaycanda daha çox orta yaşlı insanlarda – 35-50 yaş arasında olanlarda rast gəlinir. Hemodializ alan xəstələrin 57 faizi kişi, 43 faizi isə qadınlardır.

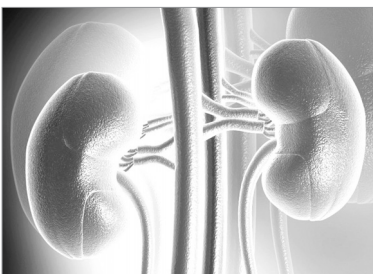
F.Babayev diqqətə çatdırıb ki, müxtəlif ölkələrdə hər mil-

Xroniki böyrək çatışmazlığından əziyyət çəkənlər dövlət hesabına müalicə olunur

yon nəfərə 800-1000 xroniki böyrək çatışmazlığı xəstəsi düşür və onlardan 250-650 nəfəri dializ müalicəsi alır. Ölkəmizdə isə hər milyon nəfərə böyrək çatışmazlığından əziyyət çəkən 450-500 xəstə düşür ki, onların da təxminən 50-55 faizinin hemodializə ehtiyacı olur. Azərbaycanda hemodializ qəbul edən xəstələrin əksəriyyətində böyrək çatışmazlığına səbəb şəkərli diabetdir.

Şöbə müdiri bir çox ölkələrdə böyrək xəstələri arasında ölüm hallarının 29-35 faiz təşkil etdiyini bildirib, Azərbaycanda isə bu göstəricinin digər ölkələrlə müqayisədə aşağı – 22-23 faiz olduğunu deyib: «Hazırda ölkəmizdə 27-si regionlarda, 7-si Bakıda olmaqla, 34 hemodializ mərkəzi fəaliyyət göstərir. 171 həkim və 408 orta tibb işçisinin dializ müalicəsi ilə məşğul olduğu bu mərkəzlərdə 544 hemodializ aparatı xəstələrə xidmət edir. Müqay-

isə üçün söyləyim ki, Azərbaycanda 2003-cü ildə cəmi 1, 2006-cı ildə isə 4 hemodializ şöbəsi var idi».

F.Babayev bu il yanvar ayının 1-dən indiyə kimi 600-ə yaxın xəstənin qeydiyyatına alındığını və onların hər birinin hemodializ müalicəsinə başlanıldığını da vurğulayıb: «Bu il dializə cəlb edilənlər arasında ağır vəziyyətdə olanlar da var, amma onların sayı azdır».

«Dəyirmi masa»da həmçinin böyrək çatışmazlığı xəstəliyinin müalicəsində mövcud problemlərdən də danışılıb. Şöbə müdiri bildirib ki, Azərbaycanda bu sahədə ön böyük

problem donor məsələsidir. O qeyd edib ki, hazırda ölkəmizdə ancaq qohumlardan böyrək transplantasiyası həyata keçirilir, 300-ə yaxın xəstə ailə üzvlərinin böyrəklərinin köçürülməsi üçün növbə gözləyir.

Fariz Babayev Azərbaycanda və xaricdə böyrək və digər orqanlar köçürülmüş 640-a qədər xəstənin ölkəmizdə qeydiyyatda olduğunu, onların müayinə və müalicəsinin dövlət hesabına aparıldığını da diqqətə çatdırıb. Bildirib ki, belə xəstələrin sayı hər il 20-22 faiz artır.

Tədbirdə məlumat verilib ki, xroniki böyrək çatışmazlığı böyrəklərin xroniki iltihabı, irsi, allergik-immunoloji, infeksiya xəstəlikləri, eləcə də şəkərli diabet, hipertoniya, sistem xəstəlikləri, qida və dərman zəhərlənmələri, bir sıra uroloji obstruktiv patologiyalar səbəbindən böyrəklərin funksiyasının tədricən zəifləməsi nəticəsində baş verən patoloji haldır.

Bakıda orqan və toxumaların köçürülməsi-nin aktual problemlərinə həsr olunan II Beynəlxalq transplantoloji konqres keçirilib.

Səhiyyə Nazirliyinin dəstəyi, Türk Dünyası Transplantoloqlar Cəmiyyətinin və Türkiyə Transplantologiya Cəmiyyətinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən konqresdə Azərbaycanla yanaşı, ABŞ, Türkiyə, İngiltərə, Avstraliya, Kanada, İran, Orta Asiya və ərəb ölkələri daxil olmaqla, cəmi 21 dövlətdən 500-ə yaxın nümayəndə iştirak edib. Tədbirə həmçinin Ümumdünya Transplantoloji Cəmiyyətinin sədri professor Filipp O'Konelli (Avstraliya) və digər görkəmli alimlər qatılıblar.

Konqresin açılış günü tədbir iştirakçıları Fəxri Xiyabanda ulu öndər Heydər Əliyevin və görkəmli oftalmoloq Zərifə xanım Əliyevanın xatirələrinə ehtiramlarını ifadə edib, məzarları önünə əklil qoyublar. Sonra qonaqlar Şəhidlər Xiyabanını və Türk Əsgəri abidəsini də ziyarət ediblər.

Açılış mərasimində **Türkiyə Transplantologiya Cəmiyyətinin sədri, Başkent Universitetinin və klinikasının qurucusu və rəhbəri, professor Mehmet Haberal** çıxış edərək, I beynəlxalq konqresin ötən il Astana şəhərində 400-dən artıq nümayəndənin iştirakı ilə keçirildiyini xatırladı, əminliyini bildirib ki, Bakıda təşkil olunan II konqres Azərbaycanda orqan nəqlinin inkişafına böyük tökan verəcək, kadrların və sosial-hüquqi qaydaların hazırlanmasında, orqan bağışlanması və meyyit orqanlarının nəqli sahəsində mühüm rol oynayacaq.

Bakıda II Beynəlxalq transplantoloji konqres

Toplantıda orqan və toxumaların köçürülməsinin aktual problemləri müzakirə olunub

Tədbirdə qeyd edilib ki, Türkiyə, Azərbaycan, Orta Asiya dövlətlərindən transplantoloqların, nefroloqların, cərrahların daxil olduğu Türk Dünyası

Məlumat verilib ki, hazırda Azərbaycanda böyrək köçürmə və qaraciyər köçürülməsi əməliyyatları ilə yanaşı, Respublika Talassemiya Mərkəzində sümük iliği

vəsaiti hesabına həyata keçirilir. Səhiyyə Nazirliyinin Mərkəzi Neftçilər Xəstəxanasında ixtisaslaşmış şöbə – Orqan Transplantasiya Mərkəzi yaradılıb, bura-

maraqlı məruzələrlə çıxış ediblər. Bu günlərdə həmçinin elmi-praktiki seminarlar keçirilib, diskussiyalar aparılıb.

II Transplantoloji konqres

Joint Meeting of the
Turkish Transplantation
Society
and the Turkic World
Transplantation Society
June, 2016
Hilton Hotel Baku, Azerbaijan

Transplantoloqlar Cəmiyyəti 2014-cü ildə dünya şöhrətli alim, Türkiyə Transplantologiya Cəmiyyətinin sədri professor Mehmet Haberal tərəfindən yaradılıb.

Milli Məclisin Səhiyyə komitəsi sədrinin müavini Musa Quliyev öz çıxışında bildirib ki, ölkəmizdə orqan transplantasiyası ilə bağlı hüquqi bazanın formalaşdırılması ulu öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi dövrünə təsadüf edir. Belə ki, 1999-cu ildə «İnsan orqan və ya toxumalarının transplantasiyası haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanunu, 2000-ci ildə isə Nazirlər Kabinetinin qərarı ilə transplantasiyasına icazə verilən orqan və ya toxumaların siyahısı qəbul olunub. 2011-ci ildə Nazirlər Kabineti insan orqanları və toxumalarının transplantasiyası ilə bağlı daha bir neçə qərar qəbul edib.

transplantasiyası da uğurla aparılır. Bununla yanaşı, ölkəmizdə ilk dəfə süni ürək köçürülməsi əməliyyatı da uğurla icra olunub. M.Quliyev onu da diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycanda icbari tibbi sığortanın tətbiqindən sonra meyyidən orqan köçürülməsi də həyata keçiriləcək. O qeyd edib ki, dünya ölkələrinin təcrübəsinə görə, bəzən biznes məqsədilə hələ dünyasını dəyişməmiş insanlardan orqan götürülməsi halları baş verir. Azərbaycanda bu sahədə qanun pozuntularının qarşısını almaq üçün müvafiq klinikalarda həkimlərdən, hüquqşünaslardan və din xadimlərindən ibarət komissiyalar olacaq.

Konqresdə çıxış edən **səhiyyə nazirinin müavini Elşəvər Ağayev** deyib ki, bu gün Azərbaycanda 620 orqan nəql olunmuş şəxsin dərman preparatları ilə təchizatı tamamilə dövlətin

da müxtəlif növ orqan nəqli əməliyyatları uğurla icra olunur. Nazir müavini qeyd edib ki, hazırda Bakı və regionlardakı 34 hemodializ mərkəzində 3 minə qədər xəstə hemodializ seansları alır. Artıq transplantasiya əməliyyatları tək paytaxtda deyil, regionlarda da uğurla keçirilir.

Tədbirin açılış mərasimində həmçinin Milli Məclisin deputatları, Qafqaz Müsəlmanlar İdarəsinin sədr müavini, Türkiyənin Azərbaycandakı səfirinin müavini və digər rəsmi qonaqlar çıxış ediblər.

Üç gün davam edən konqres öz işini plenar iclaslarda davam etdirib. Ümumdünya Transplantoloji Cəmiyyətinin sədri professor F.O.Konelli, dünyanın tanınmış transplantoloji mərkəzlərinin rəhbərləri və aparıcı mütəxəssisləri transplantologiya mütəxəssisləri müxtəlif problemləri ilə bağlı

çərçivəsində Başkent Universitetinin rektoru professor Mehmet Haberal Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri akademik Əhliman Əmiraslanovla görüşüb. Tərəflər Azərbaycanda transplantologiya mütəxəssisləri, bu sahədə sosial hüquqi bazanın yaradılması, kadr hazırlığı və birgə əməkdaşlıq haqqında geniş müzakirə aparıblar.

Digər görüş Azərbaycan Tibb Universitetində (ATU) baş tutub. Burada professor Ali Haberal ilə ATU-nun rektoru professor Gəray Gəraybəyli arasında keçirilən görüşdə tələbə və müəllim mübadiləsi barədə ikitərəfli memorandum imzalanıb.

Konqresdə türk dünyası transplantoloqlarının növbəti toplantısının 2017-ci ildə Ankarada keçirilməsi haqqında qərar qəbul olunub.

Əziz Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunda (ADHTİ) Türkiyənin «Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk hastalıkları eğitim araştırma Hastanesi»nin baş həkimi, professor Ateş Karateke ölkəmizin doğuşayardım xidmətində çalışan mama-ginekoloqlar üçün təlim keçib.

Tədbirdə giriş sözü ilə çıxış edən ADHTİ-nin rektoru Nazim Qasimov deyib ki, ana və uşaqların sağlamlığının qorunması Azərbaycan dövlətinin sosial siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biridir. Bu məqsədlə perinatal yardımın keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması, bu xidmətdə çalışan tibb işçilərinin peşə biliklərinin artırılması üzrə davamlı işlər görülür.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti cənab İlham Əliyevin Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş «Ana və uşaqların sağlamlığının yaxşılaşdırılmasına dair 2014-2020-ci illər üçün Dövlət Proqramı»nı və bu proqramla bağlı Səhiyyə Nazirliyinin

Türkiyəli mütəxəssis mama-ginekoloqlara təlim keçdi

«Doğuşayardım xidmətinin təkmilləşdirilməsi barədə» əmrini xatırladan N.Qasimov həmin sənədlərin icrası ilə əlaqədar həyata keçirilən tədbirlərdən danışdı. Proqram üzrə yeddi perinatal mərkəzin yaradıldığını deyən rektor vurğulayıb ki, həmçinin beynəlxalq diridoğulma meyarlara keçid vasitəsilə Azərbaycanda perinatal və uşaq statistik göstəriciləri Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının qəbul etdiyi standartlara uyğunlaşdırılıb, antenatal dövrdə hamilə qadınların sağlamlığına təhlükə yarada bilən patoloji vəziyyətlərin vaxtında aşkarlanması işi daim təkmilləşdirilir, doğuşayardım xidməti müəssisələrinin maddi-texniki

bazası gücləndirilir, təchizatı yaxşılaşdırılır və digər vacib tədbirlər həyata keçirilir.

Nazim Qasimov adıçəkilən əmrin icrası məqsədilə Ə.Əliyev adına ADHTİ-nin Mama-lıq-ginekologiya və Anesteziologiya-reanimatologiya kafed-ralarının əməkdaşlarının regionlara bir neçə dəfə ezam olunduğunu, yerli mütəxəssislərə müvafiq kömək göstərdiklərini söyləyib.

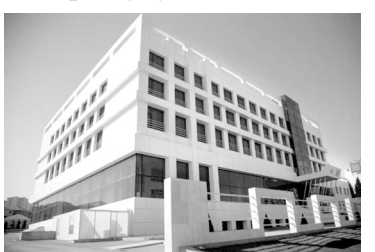
Diqqətə çatdırılıb ki, institutun əməkdaşları yerlərdə həkimlərin fəaliyyətinin təhlilini apararaq, öz hesabatlarında problemlərin müsbət həlli üçün müvafiq təkliflər veriblər. Bunlardan biri də qardaş Türkiyə dövlətində tətbiq olunan «Tə-

xirəsalınmaz mamalıq hadisələrində baş verən qanaxmalar-da cərrahi müdaxilə layihəsi»ndən ölkəmizdə ana ölümlərinin sayını azaltmaq məqsədilə nümunə kimi istifadə etməkdir. Bu layihənin «Anadolu Kuzey Kamu Hastaneler Birliği»ndə tətbiqi nəticəsində Türkiyənin ana ölümü göstəricisi ən yüksək olan Orta Doğu Anadolu bölgəsində qanaxmalarla bağlı ana ölümləri və travmatizmləri əhəmiyyətli dərəcədə azalıb.

Professor Ateş Karateke məlumat verib ki, qadın xəstəlikləri və doğum üzrə həkimlərin çanaq cərrahiyyəsində qanaxmanı dayandıra bilməsi, bunu bacaran həkimlərin sayının artırılması üçün layihə çərçivəsində nəzəri və praktik təlimlər keçirilib. Nəticədə, həkim təcrübəsizliyi ilə bağlı olan ana ölümləri 10 dəfədən çox azalıb.

Sonra türkiyəli mütəxəssis ölkəmizin doğuşayardım xidmətində çalışan mama-ginekoloqlara təxirəsalınmaz mamalıq hadisələri zamanı baş verən qanaxmaların qarşısının cərrahi müdaxilə yolu ilə alınması ilə bağlı təlim keçib.

Respublika Diaqnostika Mərkəzində yeni kampaniyaya start verilir

Respublika Diaqnostika Mərkəzində (RDM) 2016-cı il iyul ayında pulsuz sirkum-siziya (sünnət) kampaniyası keçiriləcək. İyulun 1-dən etibarən bir ay ərzində RDM-də yeni doğulan bütün oğlan uşaqları ödənişsiz sünnət olunacaq.

Əməliyyatlar RDM-in həkim-uroloqu, təcrübəli cərrah Araz Hüseynov tərəfindən həyata keçiriləcək.

Qeyd edək ki, hər zaman əhalinin sağlamlığının keşiyində dayanan Respublika Diaqnostika Mərkəzində analoji kampaniyalar artıq ənənəvi hal alıb.

RDM yenicə övladı doğulmuş valideynləri bu kampaniyadan faydalanmağa çağırır.

Qonartroz oynaq xəstəliklərinin ən geniş yayılmış forması olub, 75 yaşdan yuxarı əhəlinin 80 faizində rast gəlinir.

Oynaqlarda degenerativ dəyişikliklərlə xarakterizə olunan bu xəstəlik zamanı sümüyün subxondral sklerozu, sinovit olur, oynaq qığırdağı həcmi itirir və oynaqda sümük-qığırdaq böyüməsi nəticəsində osteofitlər əmələ gəlir. Osteoartritin farmakoloji terapiyası üsullarına analgetiklər, qeyri-steroid iltihab əleyhinə preparatlar (QSİƏP), steroidlər və hialuron turşusunun oynaqda-xili inyeksiyaları daxildir.

Bir sıra retrospektiv analitik tədqiqatlar əsasında belə nəticəyə gəlinib ki, qeyri-selektiv QSİƏP ilə uzunmüddətli terapiya mədə-bağırsaq traktı tərəfindən arzuolunmaz hallar təhlükəsi riskini artırır. Diz oynasının osteoartritinin terapiyasında tez-tez istifadə edilən kortikosteroidlərlə oynaqdaxili inyeksiya zamanı isə effekt qısamüddətli (1-4 həftə) olur. Bu müalicədən uzunmüddətli istifadə, öz növbəsində, oynanın dağılmasına və toxuma atrofiyasına səbəb ola bilər. Hialuron

Qonartrozun biotənzimləyici preparatlarla müalicəsi

turşusunun oynaqdaxili tətbiqinə gəlinə, bunun kliniki sübut olunmuş effekti yoxdur və müalicə bəla başa gəlir.

2014-cü ildə Bostonda (ABŞ) revmatoloqların payız

yi plasebo ilə müqayisə edilib. Bu çoxmərkəzli, ikiqat kor randomizə olunmuş, nəzarət edilən tədqiqat göstərib ki, **Traumeel S** və **Zeel T** preparatlarının oynaq daxilinə yeridilməsi apa-

siyentlər üçün effektiv və təhlükəsizdir. Bu tədqiqat müasir sübutlu təbabətin irəli sürdüyü maksimal tələblərə cavab verir və dayaq-hərəkət aparatının ağrı sindromunda antihomotoksik preparatların effektivliyini bir daha isbat edir.

İrəmiqanlı randomizə olunmuş, müşahidə olunan tədqiqatlarda **Traumeel S** və **Zeel T** preparatlarının oynaqdaxili kombinə olunmuş tətbiqi osteoartritin törətdiyi diz oynaq ağrılarındakı onların effektiv vasitə olduğunu göstərir və fiziki funksionallığı yaxşılaşdırır.

Traumeel S və **Zeel T** öz təsir mexanizminə görə ənənəvi iltihabəleyhi preparatlardan fərqlənir.

Traumeel S-in komponentləri sinergist təsir göstərərək, sağalma prosesini sürətləndirir. **Traumeel S** iltihab prosesini tənzimləyən sitokinlər şəbəkəsi ilə mürəkkəb qarşılıqlı təsir göstərir.

Zeel T çoxhədəfli təsir mexanizminə malikdir, müxtəlif komponentləri sayəsində:

- xroniki iltihabı məhdudlaşdırır;
- qığırdaq və epixondriyanın

vaskulyarizasiyasının qarşısını alır;

- transformasiya və qığırdağın qorunmasını təmin edir.

Həm **Zeel T**, həm də **Traumeel S** təbii və ya ənənəvi terapiya üsulları ilə birgə tam təhlükəsiz tətbiq edilə bilər. Onlar kombinə olunmuş və monoterapiyanın ayrıca növü kimi də effektivdir.

Zeel T preparatının arzuolunmaz halları nadir hallarda qeyd olunur, əks göstərişlər çox azdır və digər dərman preparatları ilə qarşılıqlı təsiri məlum deyil.

Tədqiqatlarda **Traumeel S** preparatına dözümlülüyün ənənəvi müalicə üsulları ilə müqayisədə daha yüksək olduğu nümayiş etdirilib. Həmçinin **Zeel T**-yə dözümlülük də çox yaxşıdır.

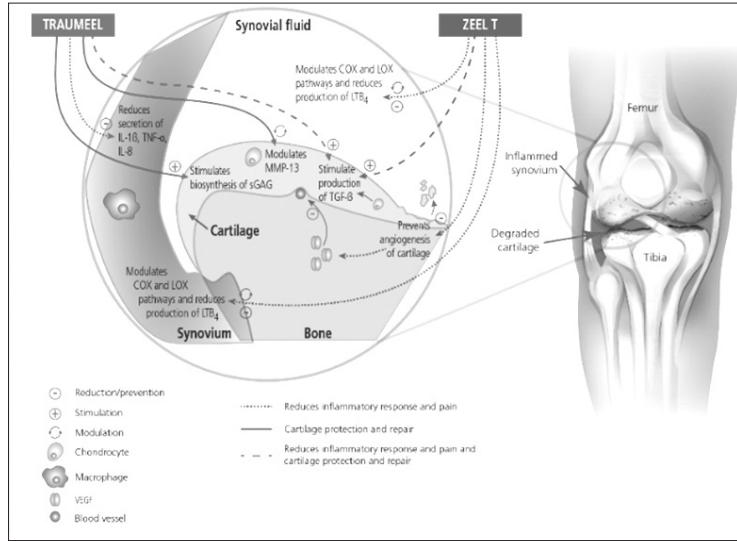
Traumeel S və **Zeel T** nin kombinə olunmuş istifadəsi xüsusilə ənənəvi iltihabəleyhi preparatlara dözümsüzlüyü və ya əks göstərişi olan, yaxud belə müalicəni arzulamayan pasiyentlərə uyğundur.

Azərbaycanda eksklüziv nümayəndə - İKS «Planeta»

Ünvan: Bakı, 3-cü mikro rayon, Pişəvəri küç., 110 (Cavadxan küç., 24). Memar Əcəmi metro st. yaxınlığında.

Tel.: (012) 430 89 49, 430 30 10.

fb.combioloji.tababat
www.btk.az

konqresində qonartroz zamanı və mülayim ağrı sindromunda **Traumeel S** və **Zeel T** preparatlarının oynaqdaxili yeridilməsinin qiymətləndirilməsinə aid «Arthritis & Rheumatology» jurnalında çap olunmuş tədqiqat təqdim edilib. Araşdırma zamanı 3 həftə ərzində bu preparatların qarışığı oynaqdaxili inyeksiya olunub və bunun effektivli-

rılan terapiyanın 15-ci günündən axırncı (99-cu) günə qədər statistik sübutlu kliniki nəzərə-carpacaq ağrı sindromunun dəf olunmasını təmin edib. Araşdırmanın nəticələrinə görə bu qənaətə gəlmək olur ki, tədqiq edilən bioloji mənşəli (tərkibi bitki və mineral komponentli) preparatlar osteoartridə ağrı sindromunun terapiyasında pa-

Beauty

AZERBAIJAN

10-cu Yubiley Azərbaycan Beynəlxalq

GÖZƏLLİK VƏ ESTETİK TİBB SƏRGİSİ

19-21 Sentyabr 2016

BAKİ EKSPON MƏRKƏZİ

www.beauty.iteca.az

www.fb.com/BeautyAzerbaijan

Təşkilatçılar

Tel. : +994 12 404 10 00
Faks : +994 12 404 10 01
E-mail : beauty@iteca.az

AŞAĞIDAKI TİBB MÜƏSSİSƏLƏRİ GÖSTƏRİLƏN VAKANT YERLƏRƏ MÜSABİQƏ ELAN EDİR

Göyçay Rayon Mərkəzi Xəstəxanası

RMX

Tibb bacısı (qardaşı) - 18.0
Əczaçı - 2.0
Tibbi statistik - 1.0
Mama – 1.0

Göyçay Rayon Uşaq Xəstəxanası

Tibb bacısı (qardaşı) – 14.0
Rentgen-texnik - 1.0

Təcili və Təxirəsalınmaz Tibbi Yardım Stansiyası

Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0

Bıdır HM

Tibb bacısı (qardaşı) - 5.0
Mama - 1.0

Çaxırılı HM

Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0
Mama - 1.0

Cəyirli HM

Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
Mama - 1.0

Hacalığənd TM

Mama - 1.0

Alığənd TM

Məntəqə müdiri - 1.0

İkinci Ərəbcəbirli HM

Tibb bacısı (qardaşı) - 3.0

İncə HM

Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0

Kürdəban TM

Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
Mama - 1.0

Ləkçilpaq HM

Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0

Məliklənd HM

Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0

Potu KHM

Mama - 1.0

Qarabaqqal HM

Mama - 1.0

Qaraməryəm KSX

Tibb bacısı (qardaşı) - 3.0

Mama - 1.0

Qızılağac HM

Mama - 2.0

Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0

Şahsoltanlı TM

Mama - 1.0

Şəkər HM

Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0

Ünvan: Nizami, 83.

Telefon: (02027) 4 – 06 – 21

2 nömrəli Bakı Baza Tibb Kolleci

Biokimya müayinə üsulları
fənni üzrə müəllim - 1.0
Kliniki laboratoriya müayinə
üsulları fənni üzrə müəllim-1.0
Mamalıq-ginekologiya fənni
üzrə müəllim - 1.0
Cərrahiyyə fənni üzrə
müəllim - 1.0
Tibbi sosial reabilitasiya fənni
üzrə müəllim - 1.0

Ünvan: Şərifzadə, 204
Telefon: 431-23-57

Mili Onkologiya Mərkəzi

Kiçik elmi işçi – 1.0 (klinik-
biokimyəvi laboratoriya)

Ünvan: H.Zərdabi, 79 b.
Telefon: 430 – 24 – 67

Quba Mülaləcə Diaqnostika Mərkəzi

Tibb bacısı (qardaşı) - 3.0

Ünvan:

Alekseyevka kəndi.

Telefon: (02333) 5 – 14 – 61

Akad. C.Abdullayev ad. Elmi-Tədqiqat Kardiologiya İnstitutu

Psixoloq - 1.0

Ünvan:

F.Xoyski, 101.

Telefon: 564 – 25 – 10

9 nömrəli Birləşmiş Uşaq Xəstəxanası

Pəhriz üzrə tibb bacısı (qarda-
şı) - 1.0
Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0
(qəbul ş.)
Sahə tibb bacısı (qardaşı) - 3.0
Tibbi statistik - 1.0

Ünvan:

Qobustan qəsəbəsi.

Telefon: 544 – 45 – 31

18 nömrəli Birləşmiş Şəhər Xəstəxanası

Laborant - 1.0

Ünvan:

Nəsimi, 11.

Telefon: 421 – 12 – 50

11 nömrəli Uşaq Poliklinikası

Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0

Ünvan:

T.Yaqubov, 20.

Telefon: 401 – 33 – 96

37 nömrəli Şəhər Poliklinikası

Tibb bacısı (qardaşı) - 4.0

Tibbi statistik - 1.0

Sahə tibb bacısı (qardaşı) - 5.0

Ünvan:

Yusifbəyli 73

Telefon: 564 – 37 – 48

Ədliyyə Nazirliyinin Tibb Xidmətinə qulluğa qəbulla bağlı müsabiqə davam edir

Ədliyyə Nazirliyi Tibb Xidmətinin kadr korpusunun müsabi-
qə və şəffaflıq əsasında yüksək hazırlıqlı və zəruri peşə key-
fiyyətlərinə malik kadrlarla komplektləşdirilməsi üzrə tədbirlər
davam etdirilir.

«Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında» Azərbaycan
Respublikası Qanununun tələblərinə cavab verən həkim aneste-
zioloq-reanimatoloq və tibb qardaşı ixtisaslı Azərbaycan
Respublikasının vətəndaşları tibb xidmətində çalışmaq üçün
müsabiqəyə dəvət olunurlar.

Xatırladıq ki, vakant ştat vahidləri əsasən cəzaçəkmə müə-
sisələrinin və istintaq təcridxanalarının tibb xidmətlərindədir.

Şəki Penitensiar Müəssisəsinin Tibb Xidmətində şüa
diaqnostikası üzrə ixtisaslı kadra – həkimə (rentgen-USM) ehti-
yac xüsusi qeyd edilir.

Müsabiqədə iştirak etmək üçün sənədlər Tibb Baş İdarəsinin
inzibati binasında qəbul olunur (Ünvan: Bakı şəhəri, Nərimanov
rayonu, Ceyhun Hacıbəyli küçəsi 16 və 18).

Tibb xidmətinə qulluğa qəbulla bağlı aidiyyəti məsələlərlə,
o cümlədən tələb olunan sənədlərin siyahısı ilə Nazirliyin inter-
net sahifəsində və aşağıdakı telefonlar vasitəsilə əlavə məlumat
almaq olar:

- Ədliyyə Nazirliyi üzrə www.justice.gov.az, tel: 538–01–62

- Nazirliyin tibb xidməti üzrə tel: 493–06–50, 493–30–91

Arzu edənlərin müsabiqədə iştiraklarından məmnun olardıq.

Respublika Uşaq Klinik Xəstəxanası

Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0

Ünvan: X.Zərdabi.

Telefon: 431 – 21 – 13

4 nömrəli Uşaq Stomatoloji Poliklinikası

Tibbi statistik - 1.0

Ünvan: T.Abbasov, 15.

Telefon: 421 – 52 – 14

2 nömrəli Kliniki Psixiatriya Xəstəxanası

Tibb bacısı (qardaşı) - 3.0

Ünvan: S.Rüstəm 40

Telefon: 440 – 42 – 21

Göyçay Rayon Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzi

Həkim-epidemioloqun kömək-
çisi - 1.0

Feldşer-laborant - 1.0

Təlimatçı-dezinfektor - 1.0

Ünvan: Əli Kərim, 83

Telefon: (02027) 4-11-51

1 nömrəli Uşaq Somatik Sanatoriyası

Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0

Laborant - 1.0

Ünvan: M.Mirəliyev, 107.

Telefon: 455 – 28 – 23

15 nömrəli Birləşmiş Şəhər Xəstəxanası

Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0

Rentgen-texnik - 1.0

Ünvan: Ə.Mehbəliyev küç, 14.

Telefon: 427 – 88 – 97

1 nömrəli Vərəm Əleyhinə Dispanser

Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0

Ünvan: 1ci alətava,

3168-ci məhəllə.

Telefon: 431 – 00 – 50

12 nömrəli Şəhər Poliklinikası

Sahə tibb bacısı (qardaşı) -

2.0 (ped.ş.)

Rentgen-texnik - 1.0

Ünvan: Ə.Əhmədov, 10.

Telefon: 450 – 22 – 39

Respublika Talassemiya Mərkəzi

Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0

Ünvan: F.Xoyski pr.,

866-cı məhəllə.

Telefon: 564 – 77 – 35

Siyəzən Rayon Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzi

Sanitar-feldşer - 1.0

Ünvan: Babək, 47

Telefon: (02330) 4-21-79

BAŞSAĞLIĞI

Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Elmi-Tədqiqat
Travmatologiya və Ortopediya İnstitutunun kollektivi institutu-
muzda 60 ildən artıq fəaliyyət göstərmiş tibb elmləri namizədi

TAĞIYEV TURAN XUDU QIZININ

vəfatından kədərləndiyini bildirir və onun ailəsinə
dərin hüznə başsağlığı verir

Allah rəhmət eləsin!

BAŞ SPONSOR:

Sağlam gələcək – bizimlə gələcək!

Azərbaycan, Bakı-Az1116, 7-ci mkr. Abay Kunanbayev küç. Tel.: (+99412) 5633717, 5629499

Faks: (+99412) 5633425 E-mail: hbcoltd@ultel.net Web: www.hb-med.com

«Tibb qəzeti» redaksiyası tel: (012) 596-06-61

AMİBAKTİL

(Amikasin sulfat 500mq/2ml)

Sınaqdan çıxmış mükəmməl seçim...

- ▲ Geniş təsir spektri
- ▲ Orqan və toxumalara yüksək penetrasiya
- ▲ Qısa müddətdə klinik və bakterioloji effekt
- ▲ Qram(-) mikrofloranın yüksək həssaslığı

Aju Pharm Co., Ltd.

Yomogi®

Saccharomyces boulardii 250mg

- Antibiotikoterapiya ilə bağlı diareya
- Müxtəlif mənşəli diareyalar (ishal)
- Kolitlərin profilaktikası və müalicəsi

Dost dostu tən gərək

1 kapsul 1-2 dəfə/gün

yeməkdən 1 saat əvvəl daxilə qəbul edilir

Benazol®

Albendazole 400 mg

Enterobioz
Askaridoz
Ankilostomoz
Trixosefalyoz

>2 yaş uşaqlar və böyüklər: 400 mq birdəfəlik doza

Strongiloidoz
Tenioz

>2 yaş uşaqlar və böyüklər:
400 mq birdəfəlik dozada 3 gün müddətində

Bağırsaq
lyambliozu

2-12 yaş :
400 mq birdəfəlik dozada 5 gün müddətində

Analara şad xəbəri siz verin!